WESTERN ROMAN

LISO

cijena 70 d broj 630

PROBOJ U PONOĆ

WESTERN ROMAN
LIBRO
1985.

John Gray

PROBOJ U PONOĆ

Romani i stripovi
RS
VJESNIK

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovodnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**)

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o, OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **prof. dr Adolf Dragičević**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašiček**, **Ana Župan** (»Život«).

Redakcija: **Sonja Đunđuš** (daktilograf), **Jelka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-[illegible]ović** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Tupavac** (poslovni tajnik).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 630

JOHN GRAY: **PROBOJ U PONOĆ**
Naslov originala: DURCHBRUCH UM MITTERNACHT
Recenzija: Nedjeljka Paravić
Prijevod: Julije Knežević
Copyright: Pabel-Verlag posredstvom Meyer Press

LASO 630 izlazi 8. 11. 1985.

I

Šestorica jahača ranom su zorom jahala glavnom ulicom Silver Mountaina. Puške su položili poprijeko ispred sebe. S rogova sedala visile su sjekire dugačkih držaka. Otrcane šešire široka oboda nabili su na čela i zadigli ovratnike dugačkih kaputa. Zrak je još bio svjež. Na istoku se tek počelo dizati sunce.

Na kraju ulice pojašu prema zapada k dvorištu s teretnim kolima. Dvije kose barake, jedna staja, s prednje strane otvoreno spremište. Na dvorištu su se nalazila dvoja kola »studebaker« zadignutih ruda.

Jahači se zaustave pokraj napajališta i sjašu. Iz spremišta izide neki brkati čovjek zakrivljenih nogu s roguljama u rukama. Zapazivši ljude, zaurla, podigne rogulje poput koplja i pojuri na ljude.

Jedan od došljaka podigne pušku i ispali hitac. Tane razbije držak rogulja u visini čovjeka. Udarac je bio tako snažan da je oborio čovjeka. Prekinuti držak ispadne mu iz ruku. Čovjek se odmah uspravi, no sad ga pogodi kundak puške i on padne prema naprijed. Malu kapu sa zaslonom već je odavna izgubio.

Padne na koljena, zastenje i uhvati se za tijelo boreći se za zrak. Jedan ga jahač udari nogom, i on padne i ostane ležati.

Ljudi skinu sjekire dugačkih držaka sa sedla i jedan od njih poviče:

— Najprije sredite kola, zatim životinje u staju!

Podignutih sjekira ljudi odmah pojure na kola i gnjevno sasijeku ruda i kotače.

Ispred jedne barake pojave se dva bradata čovjeka širokih ramena. Prije nego što su išta mogli poduzeti, dva došljaka nasrnu na njih, podignu sjekire i udare ih tupom stranom. Teški udarac odbaci jednoga bradonju poleđice o stijenu barake. Čovjek se zatim zgrči na tlu i ostane nepomično ležati. Drugi se ipak spasi munjevitim skokom u baraku.

U međuvremenu su došljaci sasvim razbili kotače jednih kola. Platforma sa stranicama je uz tresak pala na tlo. Ljudi potrče u spremište.

Odjedanput se pokrene zavjesa na prozoru druge barake. Iza nje je stajao Luke Stanford: visok, atletski građen, žilav, duguljasta koščata lica i kratke tamnoplave kose. Probudio ga je pucanj. Košulja mu je visila preko hlača. Pritežući hlačnjak, zirne napolje i srce mu odmah zakuca brže. Potisne divlji gnjev što se podigao u njemu. Kad je dohvatio dvocijevnu sačmaricu parker i zaputio se prema stražnjem prozoru, bio je sasvim hladnokrvan. Iz njega je zračila samo odlučnost.

Nečujno otvori stražnji prozor, preskoči prozorsku dasku i sklizne napolje. U pognutu stavu stigne do stražnje strane spremišta. Zastane na trenutak i začuje praskave udarce sjekira. Ne žureći obiđe spremište i nađe se na jugoistočnom uglu.

Jedan od došljaka ga zapazi i podigne sjekiru. Stanford ispali hitac. Crvenkasti dim sune iz desne cijevi sačmarice. Prasak nadglasa krik njegova protivnika. Sjekira padne na tlo. Čovjek se okrene oko vlastite osi. Njegova dva druga zastanu kao ukopani, zaprepašteno zureći u svojega druga. Zatim se okrenu i potrče na dvorište.

Mirnoćom što probuđuje strah Stanford se zaputi za njima.

— Stanford je ovdje! — poviče jedan.

Vođa došljaka stajao je na stajskim vratima. U ruci je držao revolver napeta kokota. U unutrašnjosti staje prasne hitac. Konji gotovo očajnički zanjište i stanu kopitama udarati o stijene svojih boksova.

— Ovamo, Stanforde! — zagrmi čovjek na stajskim vratima. — Ovdje ćeš skončati!

On zapuca s boka. Istodobno i Stanford povuče otponac. Pokraj uha začuje zvižduk revolverskog taneta. Prošlo mu je pokraj lijevoga uha i udarilo u stijenu spremišta. Šaka iverja pogodi ga u vrat. Stanford se baci natraške, zakotrlja se preko ramena i zakloni se iza kola. Već je u padu zapazio da je sačma zahvatila čovjeka na stajskim vratima i da se srušio preko grede u staji. Revolver mu ispadne iz šake. Lijevom se rukom uhvati za ranu.

Luke Stanford pogleda prema drugoj baraci. Na njezinim vratima zapazi svojega čovjeka s puškom sharps u rukama. Onaj drugi, kojega je jedan od došljaka oborio udarcem sjekire, otpuže na sve četiri do ugla zgrade da bi ondje pronašao zaklon. Stari je konjušar još nepokretno ležao posred dvorišta.

Wanford ponovo nabije dvocijevku i ustane. Zaputi se k staji, a došljaci nagnu u bijeg.

Stajska se vrata otvore i u njima se pojavi neki neobrijani čovječuljak s revolverom u ruci. Ugledavši dvocijevku što je bila

usmjerena u njega, zaprepašteno krikne i odbaci revolver. Podigne ruke i zaglavinja natraške do stajskoga zida.

Stanford pođe prema njemu, prekorači momka kojega je ustrijelio i zastane na stajskim vratima. U prvom pregratku zapazi mrtvoga konja i mulu. U drugim se pregracima životinje toptale kopitima i zastrašeno povlačile lance

Luke se okrene i ledenim očima pogleda momka koji se naslonio na stajski zid. Zatim ga udari. Momak se stane svijati na tlu. Stanford podine pušku.

Iz druge barake dotrče dva Lukeova čovjeka. Jedan od njih poviče:

— Ostavi ga, Luke! Nije vrijedan toga!

— Ta je svinja ustrijelila jednoga konja i mulu. Htjela je ubiti i druge.

— Momak u spremištu je mrtav. — Sid Carter, jedan od Stanfordovih ljudi, sagne se nad čovjeka pred stajskim vratima. — Ovoga ćemo vjerojatno nekako okrpati.

— Svi drugi su pobjegli. — Ty Haig, onaj drugi čovjek, priđe momku kojega je Stanford oborio. Dograbi ga za ovratnik košulje i podigne ga dok se Stanford zaputio k starom konjušaru.

Starac upravo ustane i nasmijulji se.

— Nije lako ubiti staroga Deána! On uvijek opet podigne glavu, Luke.

— S tobom je sve u redu, Deane. — Stanford potapša starca po mršavom ramenu. — Pođi u kuću i skuhaj nam kavu!

Pokraj druge kolibe sad ustane i onaj čovjek kojega je jedan od došljaka oborio sjekirom. Lijeva mu je ruka nemoćno visjela.

Prije nego što mu je Stanford mogao nešto reći, iz grada se pjavi neki trbušasti čovjek osrednje visine i četvrtaste, snažne glave. Na sebi je imao poduljи crni haljetak, predugačak za svoju zbijenu pojavu. Na prsima mu je sjao srebrni znak.

— Zar opet nevolje, Stanforde? — Šerif zastane na granici dvorišta i zatakne palce za široki pojas s revolverom. Pokretom glave pokaže prema gradu. — Upravo mi je dojavljeno da ste ovdje priredili borbenu svečanost.

— Hranimo se isključivo ljudskim mesom! Zar to niste znali, šerife?

— Dakako, opet ste sasvim nedužni, Stanforde.

— Ogledajte se: očito je da smo napadnuti. Zašto ne poduzmete ništa protiv klateža koji nesmetano luta ovim krajem i napada radnje?

— Želite li kritizirati moj rad, Stanforde?

— Da bih mogao kritizirati vaš rad, morali biste najprije raditi, šerife. Uvijek vas vidim samo u šetnji. Ali čim se nešto zaoštri, nestanete najvećom brzinom!

— Požalit ćete tu drskost. Morat ću vas privremeno lištit slobode dok ne ispitam smrtne slučajeve u vašem skladištu.

— Poginuo je samo jedan čovjek — reče Stanford. — Dakako, zbog toga što sam bio nešto brži od drugih. Zašto ne uhapsite momka kojega smo upravo uspjeli spriječiti u pokušaju da ubije sve moje konje i mule? — Stanford pokaže momka kojega je držao Ty Haig.

— Imao samo vaš iskaz, Stanforde. Ja ću ...

— Sad ćete se pokupiti i otići do vraga! — Stanford se pokrene i prijeteći prijeđe k šerifu. — Svi znaju koliko vrijedi zakon u Silver Mountainu otkako vi nosite zvijezdu! Uskoro ćete požaliti zbog toga što ovdje ne zastupate zakon već interese nekih ljudi.

— Je li to prijetnja, Stanforde? — Šerif ispruži debeli vrat.

— Svakako ! — poviče Stanford. — Sit sam svega toga ... stalno moram računati s time da će me posjetiti neki sitni, plaćeni nitkovi i pokušati mi podmetnuti požar, uništiti kola ili poubijati životinje, a da gradski šerif ne smatra potrebnim da pokrene svoju debelu stražnjicu i poduzme nešto protiv toga! Sad ću sam nešto poduzeti !

Upozoravam vas, Stanforde! — Šerif se oprezno pokrene natraške. — Napadnete li me, izlažete opasnosti svoj život! Tu sam da bih izvršio svoju dužnost. Ukoliko se stalno osjećate ugroženim, možda ste vi na pogrešnom mjestu.

— Za nekolicinu ljudi sam zacjelo na pogrešnom mjestu — uzvrati Stanford. — Ali ostat ću jer mi se ovdje svida. Imam isto toliko prava da ostanem ovdje kao i svaki drugi čovjek. A imam i pravo na zakonsku zaštitu. Hoćete li tu skitnicu povesti sa sobom? — zapita naposljetku pokazavši zatočenika.

— Zapast ćete u velike teškoće, Stanforde. Šerif ga nepovjerljivo pogleda, pređe onom skitnici i gurne ga ispred sebe.

— Ne zaboravite poslati liječnika — reče mu Sid Carter — Potreban je ovome ovdje.

Šerif samo letimice pogleda ozlijeđenog na stajskim vratima, koji je stenjao, zatim reče:

— Poslat ću vam i stolara.

— Ali što prije! — dovikne mu Stanford. — A čovjeku koji je poslao te nitkove možete reći da mora platiti pogreb.

— Ne znam na koga smjerate, Stanforde. Općina će platiti pogrebne troškove.

Stanford pogleda za njim, zatim spusti pušku.

— Smrdljivac ... — promrsi kroza zube, zatim pogleda Darrowa, čovjeka kojega je jedan od došljaka udario sjekirom. — Što je s tvojom rukom?

— Mislim da mi je iščašeno rame ... — s mukom će Darrow. Bio je blijed poput krede. — Čini se da ništa nije slomljeno.

— Dodi u kuću, Darrowe. Sami ćemo to srediti. U liječnika

nemam nimalo povjerenja. — Stanford kimne Haigu i Carteru. — Uzmite puške i stražarite ispred staje.

Pođe prema svojoj baraci. Već na vratima osjeti miris kave što ju je stari Dean netom skuhao.

— Možda bismo doista morali nekamo poći — reče mu ovaj.

— Poslušaj me, Dean — odmah će mu Stanford . — Štedio sam nekoliko godina da bih mogao imati te barake, mule i kloparava kola. Silver Mountain je dobro mjesto za posao prijevoznika. Ima ovdje nekoliko cesta koje vode u Nevadu, u područja u kojima ima srebra. Moje je pravo da budem ovdje i ovdje ću ostati!

— Kava je gotova, Luke — reče starac.

— Pozvat ću Tyja i Sida. Je li Darrow straga?

— Da.

— Onda ću najprije to srediti. Stanford uđe u stražnju prostoriju barake, u kojoj je Darrow sjedio na postelji i promatrao Stanforda očima punim straha.

— Vraški će me zaboljeti ... zar ne?

— Samo na trenutak, Darrowe — uzvrati Stanford. — A onda će ti ruka biti kao nova ... barem za nekoliko dana.

— Onda požuri, Luke. — Darrow izvuče nož pa stavi držak od jelenjega roga u usta i čvrsto zagrize ... kaplje znoja mu se pojave na čelu. Legne na postelju. Stanford ga uhvati za lijevu ruku ...

* * *

Jašući glavnom ulicom držali su se sjene što su je bacali istaknuti krovovi. Namjerno su odabrali vrijeme najveće žege kad se samo nekolicina ljudi zadržava na ulici.

Premda je u Silver Mountainu bilo samo nekoliko Meksikanaca, grad je bio podignut u mesikanskom stilu, kao i mnogi drugi gradovi dalje prema zapadu. Postojala je ovdje i prostrana »plaza«. Nadomak njoj se nalazila dvokatna drvena zgrada s gotovo neupadljivom natpisnom pločom, na kojoj je bilo naznačeno ime neke rudarske kompanije.

Blizu zgrade Luke Stanford zastane i reče: — Vi čete poći u dvorište na stražnja vrata. Dean ostaje ovdje. — Ozbiljno pogleda starca. — Pripazi da nas ne napadne izvana. Dodje li tko, pucaj u zrak, ali se ne upuštaj u borbu.

— Zubi još nisu počeli ispadati, Luke — reče Dean.

— I glava ti je još na ramenu. Tako mora i ostati, Dean, jesi li razumio?

Stanford kimne Haigu i Carteru. Ovi predu pokraj njega i udu u dvorište. Dvorišna su vrata bila samo pritvorena.

Luka Stanford pričeka trekutak, zatim izađe iz sjene i uđe u zgradu. Oko pasa je imao opasač sa dva revolvera, a sačmaricu je držao u desnici.

Nađe se u širokom hodniku s nekoliko vrata slijeva i desna. Najprije oslušne, zatim krene. Uspne se uza stube. Odjednom odozgo začuje korake. Okrene se i sakrije iza ormara. Odozgo je silazio neki čovjek. Bio je to jedan od stražara u rudnicima. Momak snažnih ramena, široka nosa i debelih usana. Morao je proći pokraj ormara.

U posljednjem trenutku otkrije Stanforda. Reagirao je neobično brzo. Desnica mu se odmah spustila na držak revolvera, no Stanford ga udari sa cijevi puške prije nego što je memak uspio izvući oružje.

Čovjek zatetura, spusti se na koljena, zatim strese glavom poput ranjenog medvjeda i odmah se baci na Stanforda.

Stanford se izmakne u posljednjem tremutku. Okrene pušku i kundakom pogodi čovjeka. Ovaj zastenja i padne u stranu, pa se sruši na pod.

Stanford ga preskoči i pođe hodnikom. Ispred njega se otvore neka vrata.

— Što se ovdje događa? Što ...? — Neki visoki čovjek zasukanih rukava i u svilenom prsluku sa cvjetićima zastane na pragu. Zatim skoči u sobu i pokuša zalupiti vrata.

No Stanford je bio brži: skoči naprijed i stavi nogu između dovratka i vrata. Vrata mu dobrano prignječi stopalo, ali Stanford proguta tu bol. Zatim potpeticom desne čizme tresne po vratima. Ona se naglo otvore i tresnu o zid u sobi.

— Dobar dan, Deloriane! — pozdravi Stanford.

Čovjek se nagnuo nad svoj pisaći stol. Otvorio je i jednu ladicu. Stanford odmah priskoči i kundakom puške udari po ladici, koja se zatvori i prikliješti Delorianovu ruku. Čovjek bolno krikne i spusti se na koljena pokraj pisaćeg stola.

— Zar si možda opekao prste, Deloriane? Ili samo prikliještio? Svati to kao upozorenje!

Stanford povuče ladicu i izvuče dvocjevni derringer.

— Pa nisi to valjda naumio upotrijebiti? Naprosto ne mogu povjerovati u to !

Stanford zatakne oružje za pojas. Delorian s mukom ustane. Ljevicom se uhvati za desnu šaku. Zatim zaobiđe stol i sjedne na kožom presvučeni stolac.

— Zacjelo si sišao s uma, Stanforde?

— Naprotiv ! Imam dojam da sam već odavno morao doći ovamo — uzvrati Stanford. Postavi se tako da je imao na oku vrata i pisaći stol. — Budući da mi u posljednje vrijeme šalješ tolike ljude u posjet morao sam ti uzvratiti.

— Ne razumijem ni riječi.

Delorian se nasloni. Sad se već sasvim sabrao. Popustio je kravatu na košulji od čiste svile. Hlače su mu bile krojene po mjeri.

— Zapast ćeš u teškoće, Stanforde! — Ne vjerujem — uzvrati Luke. — Ti si u škripcu.

Odjednom se izvana začuje buka. Delorian htjede usteti, no

Stanford usmjeri dvocjevku u njega.

— Moji će ljudi začas biti ovdje ... a onda neka ti se Bog smiluje — reče Delorian.

Na vratima se pojave Carter i Haig. Uđu. Haig je imao ogrebotine na lijevom obrazu.

— Naišli smo na neke teškoće — reče Carter. Iskesi svoje snažno zubalo i nasmiješi se Delorianu. —Već smo ih riješili.

— Gospodin će morati danas isplatiti liječniku lijepu svoticu — reče Haig.

Delorian problijedi. Zatim reče:

— Što želite?

— Jutros me posjetilo nekoliko skitnica. Uništili su mi jedna kola i ubili dvije tegleće životinje — reče Stanford.

— Steći ćeš mnogo neprijatelja, Stanforde — promrmlja Delorian.

— Poznam ih — uzvrati Stanford. Prijeđe pisaćem stolu, a Haig izađe pred vrata s pripravnim oružjem. Stanford udari kundakom po ploči stola, tako da je poskočila teška kristalna pepeljara. — Imaš svoje rudnike, Deloriane. Zarađuješ sasvim pristojno. Imaš i vlastita kola za prijevoz rudače, a u Silver Mountain dovoziš i robu koja ti je potrebna. Ja te ne smetam. Pa zašto me onda ne ostaviš u miru?

— Ne diram tvoj mir, Stanforde ... ja ...

— Nismo stigli ovamo da bismo se dosadivali! — nastavi Stanford. — Jutros sam ustrijelio tvog čovjeka, a drugi je također okusio olovo. Ali na želim se dovijeka kretati po svom skladištu s nabijenim oružjem u rukama. Sad možeš odabrati, Deloriane: poslat ćeš svoje vukove do vraga i pobrinuti se da me ostave u miru ili se ja idući puta neću držati tvojih sitnih skitnica već ću odmah poći ovamo i pobrinuti se da te iznesu odavde!

— Sitni kukci poput tebe samo kvare posao — reče Delorian. — Ovo nije mjesto za ljude poput tebe, Stanforde. Zar doista vjeruješ da se toliko trudim da bih te uništio? Zar doista misliš da sam ti ja navalio revolveraše na vrat?

— Svakako, Deloriane!

— Nisi ti toliko važan! Sam ćeš slomiti svoj vrat — reče Delorian.

— Mala ti poduka neće naškoditi, zar ne? — Stanford obiđe stol i zastane tik ispred Deloriana. Cijevi puške mu dotakne prsa. — Poslušaj me: ušli smo ovamo bez velikih teškoća. Da sam to htio, ti bi već bio mrtav!

— U tom bi slučaju na svakom stablu visila potjernica za tobom!

— A što bi ti imao od toga? Osim toga, sasvim točno znaš koliko vrijedi potjernica u Kaliforniji. Morao bih otići samo u Nevadu i sve bi ubrzo bilo zaboravljeno. To mi neće utjerati strah u kosti. — Stanford strese glavom i nastavi: — Moraš samo znati da možemo doći u svako doba. A onda više nećemo

pričati. Ovdje nisi nimalo siguran, Deloriane. Prema tome, nemoj se tako ni osjećati! Razmisli o tome prije nego što pošalješ sljedeću razbojničku družinu da bi mi priredio nevolju.

— Jesi li završio, Stanforde?

— Ne sasvim. Znam da i ti namjeravaš osnovati prijevozničko poduzeće, Deloriane. Ja sam bio malo brži. Ustanovit ćeš još da sam općenito nešto brži od tebe. Znam kako ti je pošlo za rukom da prigrabiš najveće rudnike u ovom kraju. Ali sa mnom nećeš izići na kraj!

— Sad me poslušaj — reče Delorian. — Nestani odavde! To ti je moj savjet. Danas si me zaskočio, ali to ti se više neće posrećiti. Danas neću ništa poduzeti. Ali približiš li mi se još jedanput, pobrinut ću se da te izrešetaju.

Stanfordova se ljevica zavuče pod ovratnik Delorianove savršeno bijele svilene košulje. Trzajem podigne Deloriana sa stolca. Skupa se svila pri tome razdere.

— Pripazi na sebe! — propuše Stanford. — Razgovor još nije završen! Duguješ mi novac za jednog konja, mulu i kola! Šest stotina dolara!

— Sasvim si poludio!

— Hoćeš li platiti ili ću morati sam uzimati dolar po dolar?

— To je prepad! — poviče Delorian.

— Još vrijedi: oko za oko, zub za zub! — reče Stanford.

Posegne u džep na košulji i izvuče komad papira. Razvije ga. Na njemu je stajalo: »Za kola »studebaker«, jahaćeg konja i mulu plaćam gospodinu Lukeu Stanfordu šest stotina dolara.«

— Ta ne vjeruješ valjda da ću to potpisati — reče Delorain.

— Hoćeš — uzvrati Stanford — potpisat ćeš! — Trzajem privuče Deloriana k sebi i upre mu cijev sačmarice pod čeljust.

Delorian je preko Stanforda očajnički pogledavao prema vratima. No ondje je stajao Ty Haig i njegova su široka leđa gotovo sasvim ispunila okvir. Napolju je vladala tišina.

— Sasvim si sam — reče Stanford. — Nitko ti neće priskočiti u pomoć. Poslije ćeš moći zahvaliti nebesima što nismo od tebe zahtijevali više. Ali ako još jedanput netko zapuca u moje ljude, ako još jedanput premlate konjušara ili me posjeti nekoliko skitnica da bi mi razvalili kola, s tobom će biti svršeno.

Carter dohvati pero s tintarnice i pruži ga Delorianu. Ovaj ga dohvati pomalo krzmajući, zatim se sagne i potpiše. Iz očiju mu je sjala mržnja. Otvori jednu ladicu pisaćeg stola, izvadi lisnicu i izbroji šest stotina dolara.

— Sad ti je prst na otponcu, Stanforde — reče Delorain. — Ali prerano si se obradovao.

— Uopće se nisam obradovao.— Stanford stavi novac u džep. — Ti imaš razloga da se raduješ: bio sam ovdje i ti si još živ. — Stanford se zaputi k vratima. Carter pođe za njim.

— Uništit ću te na drugi na-

čin! — dobaci mu Delorian.

Stanford ne odgovori ništa. Carter će umjesto njega:

— Najradije bih tom posrancu dao preko gubice!

— Nećemo se vladati poput njegovih razbojnika — reče Stanford prolazeći pokraj Haiga.

Carter ga je slijedio. Haig je išao posljednji. Koračali su hodnikom. Onaj čovjek što ga je Stanford oborio sad je ležao svezan potrbuške na podu. Dok su ljudi prolazili pokraj njega, on progunda neku kletvu.

Iz zgrade su izišli kroz prednja vrata. Na suprotnoj strani ulice stari se Dean odmakne iz sjene. Još je bilo tiho, ni zrak se nije micao. Gradani Silver Mountaina su se zavukli u kuće da bi se zaštitili od žege.

— To nam nikad neće oprostiti — reče Sid Carter.

— I ne smije! — uzvrati Stanford.

Iza njih je ostala tišina. Koračali su Main Streetom prema rubu grada. Nitko ih nije slijedio.

II

Nancy je u pokretu Stanforda uvijek podsjećala na gazelu. Bila je tako vitka i gipka, kretala se neopisivom elegancijom grabežljive zvijeri.

Njezini su pokreti odavali snagu. Koliko god je bila krhka, gornji joj je dio tijela imao oblik znaka V, bokovi su joj bili uzani, ramena široka. Visoke su joj grudi djelovale izazovno Plava joj je kosa poput lavlje grive uokvirila glavu. Noge su joj bile dugačke i predivno oblikovane. U očima poput badema svjetlucala joj je neka tamna vatra

Kad bi je vidio kako se kreće niskim i uzanim prostorom, Stanford bi zaboravio svoju spartansku okolinu. Oko sebe je stvarala neku praskavu atmosferu. Pomisao da bi i drugi ljudi mogli osjećati poput njega, Stanforda je gotovo tjerala u ludilo. Unatoč tome, bio je sasvim siguran da je samo on vidi takvu kakva je sad: golu, bez vlakna tkanine na tijelu.

Navukla je zavjese na prozor i vratila se u postelju. Pošto je sjela, stresla je glavom tako da joj je dugačka, puna kosa pala na zatiljak. Smješkala se. Ispružila je desnu ruku i pomilovala ga preko nadlaktice sve do ramena. Zatim se objema rukama oslonila na njegova ramena i stala se spuštati sve niže dok joj kosa nije pala na njega poput neke fine svilene zavjese. Naposljetku mu prekrije lice poljupcima.

Stanford se pri tome nije ni pomakao. Ležao je gol na postelji u njezinoj sobi. Bio je visok, uskih bokova i žilavoga mišićava tijela. Kad bi se Nancy nagnula nad njega, osjetio bi kako se njegovo uzbudenje povećava. Kroz kožu su mu prolazili srsi...

Odjednom više nije mogao mirno ležati. Podigao je ruke i stao je milovati. Njezine se ruke sad spuste nešto niže. Stanford

je snažno dohvati i privuče k sebi, a Nancy zahihoće.

* * *

— Posljednji si put bio ovdje prije tjedan dana — réče Nancy.

— Imam mnogo posla — uzvrati Stanford. — Najradije bih došao svakoga dana.

— Bilo bi ti lakše kad bih se preselila k tebi.

— Pa znaš moju kolibu — promrsi Stanford. — Nije to kuća i preopasno je tamo napolju. Posljednjih me tjedana sreća dobro služila. Pa i jučer. No jednoga dana me više neće služiti. Bit će bolje da se tada ne nadeš blizu mene.

— Ali ja želim biti blizu tebe, bez obzira na to kako te sreće služi — žestoko će Nancy. — Što zapravo misliš, kakvi su moji osjećaju spram tebe?

— Želim da moja žena ne mora noću ležati budna, u neprestanoj opasnosti da će je netko ubiti zajedno sa mnom.

— Zar vjeruješ da je ugodno živjeti i posluživati u salunu? — Ovije mu ruke oko vrata. — Znam da imaš jakoga protivnika. No ne bojim se! Mnogo sam nemirnija dok nisam pokraj tebe i znam da ti se u svakom trenutku može nešto dogoditi.

— Proširit ću kolibu — reče Stanford i nasmiješi se. — A onda ćeš još požaliti.

— Ne vjerujem.

— Jadnik sam — reče Stanford. — Imam nekoliko kola, konja i mula i moram plaćati četiri nadnice. Ne mogu ti pružiti ništa više od krova nad glavom, tvrde postelje i tri obroka dnevno. I mnogo rada, dakako!

— Zar ti još nije jasno da te ne želim samo zbog tvojega novca? — zapita ga Nancy.

— Ti si tako htjela. — Stanford je poljubi i opet se zavali. — Zar ti se Delorian nije nikad udvarao?

— Ne mogu se točno prisjetiti.

— Morala bi se sjećati čovjeka poput Deloriana. Pokraj njega žena može ipak očekivati bolji život.

— Želiš li se riješiti mene?

— Možda me Delorian mrzi ponajprije zbog toga što se nije dočepao tebe — reče Stanford.

— Previše razmišljaš o njemu.

— Zašto ga zapravo nisi prihvatila?

— Nema dovoljno rutava prsa — uzvrati Nancy, nasmije se i prevali na Stanforda.

— Kad si imala priliku da mu vidiš gola prsa?

— Kad me je čekao pošto je salun bio zatvoren. Sjedio je u mojoj sobi, pripravan na sve.

— A ti?

— Izbacila sam ga — uzvrati Nancy. — No prestani govoriti o njemu. Trebalo bi da se pobrineš za nešto drugo.

— Za što?

— U gradu su dva čovjeka koji traže prijevoz. Dolaze iz Eldorada.

— Zašto ne odmah s neba?

— Stvar je sasvim ozbiljna,

Luke. — Nancy se malo pridigne i odlučno ga pogleda. — Eldorado je zacijelo neko rudarsko gnjezdašce negdje u planinama. Tamo vodi samo jedna cesta. Prilično je zabačeno, no tamo su otkrili bogatu zlatnu žilu.

— Blagoslovljen budi Eldorado! — promrmlja Stanford, pomiluje Nancy po grudima i osjeti kako se njegovo uzbuđenje opet budi.

— Možeš li jedan jedini put ostati pri stvari? — propuše Nancy.

Na dodir njezine baršunaste puti bilo mu jače zakuca. Nancy se okrene u stranu i uhvati ga za ruke.

— Prokletstvo... pa poslušaj me već jedanput. Ti si pravi čovjek za taj posao. Zašto, do vraga, ne pođeš k onoj dvojici da porazgovaraš s njima? Jedan od njih je gradonačelnik Eldorada, a drugi vlasnik prodavaonice.

— Silno se zanimaš za druge muškarce!

— Ne izazivaj moj bijes, Luke Stanford! — poviče Nancy.

— Odakle znaš sve to?

— Pa već dva dana sjede u salunu.

— A zašto su došli upravo ovamo?

— Bili su već i drugdje, ali nisu pronašli nikoga ili barem ne čovjeka koji bi htio redovito voziti u Eldorado. Teren je težak. A velike prijevozničke tvrtke postavljaju visoke cijene i nisu baš osobito zainteresirane.

— Kad vide moja kola, okrenut će se i otići. I sam se čudim što mi se još nisu slomila pod stražnjicom. Zapravo, Delorian mi čini samo dobro šaljući skitnice koji mi razbijaju kola. Štetu mi je nadoknadio tako bogato da sam mogao kupiti gotovo nova kola »McCormick«.

— Možda bi bilo dobro da se malo izgubiš s vatrene linije.

— Trenutak samo — reče Stanford. — Nisam još rekao da prihvaćam posao. Ali tko ti kaže da će mi ona dva momka povjeriti posao?

— Ti si pravi čovjek! — s uvjerenjem će Nancy. — Ja sam te također prihvatila.

— Pa ne mogu ih pozvati u postelju! — reče Stanford, a zatim žmirne. Nancy mu šakama zabunja po prsima. Stanford je privuče k sebi i poljubi je, a ona se odmah pretvori u umiljatu mačkicu.

— Nešto mi ipak moraš obečati — reče Nancy dodirujući mu usnama obraze. — Ako prihvatiš posao, povest ćeš me sa sobom.

— Poludjela si.

— Mislim sasvim ozbiljno! Sita sam tog sjedenja u Silver Mountainu dok si ti s kolima na putu. Nikad ne znam hoćeš li se cijeli vratiti kući.

— To je usjena.

— Želim odavde! — odlučno će Nancy. — Taj prokleti salun s ljudima koji zaudaraju, znoje se i buče, pružaju za mnom svoje prljave ruke... Ne mogu ti op-

rostiti što me već davno nisi izveo odande...

— Dobro znaš zašto — reče Stanford — Ovdje imaš posao, zbrinuta si. Ne želim nikoga izložiti opasnostima kojima se ja izlažem.

— Samo bez protivljenja, molim! — oštro će Nancy. — Želim se s tobom izložiti opasnosti!

— Lijep početak! — zastenje Stanford. — Zar ćeš odsad i zapovijedati?

— Vidjet ću. — Glas joj opet postane mekan. — Netko mora ipak pripaziti na tebe.

— Uvijek sam želio takvog tjelohranitelja. — Osjećao je cijelo njezino tijelo i opet ga produ srsi. Razmišljao je o tome kako više neće sam sjediti na boku, kako više neće sam noću ležati ispod kola na ležaju od pokrivača.

A onda prestane razmišljati: osjeti njezine ruke, usne...

* * *

— Očito ne izbjegavate nikakve nevolje, nije li tako? — Šerif se naslonio na stup nadstrešnice ispred svojega ureda. Zagrizao je ugašenu cigaru i neprijateljski promatrao Stanforda.

— Smjerate li na nešto sasvim određeno, šerife?

— Čuo sam da ste sa svojim ljudima upali u tudu kuću i ondje prijetili.

— Postoji li kakva prijava protiv mene?

— Zasad još ne, Stanforde. — Šerif izvadi cigaru iz usta. — Pripazite malo na sebe.

— Ukoliko nemate u rukama ništa protiv mene, morali biste pripaziti na svoj jezik, čovječe! — Stanford zauzme gotovo napadački stav. — Znam za koga radite. Dokle god budete zastupali samozakon određenoga čovjeka, vaša zvijezda neće vrijediti ništa!

— Budite oprezni!

— I jesam, šerife. Inače bi me ubojice poput Deloriana već odavna ubili.

Stanford se udalji ne čekajući odgovor. Iza serpentina na zapadu je zalazilo sunce. No, dnevna je žega još pritiskivala kolibe naselja i okolice. Povjetarac s planine bio je preslab da bi rashladio zrak. Stanford stigne do Mountain Saloona, pokoleba se i zaobiđe daščaru. Namjeravao je ući u nisku prigradnju, u kojoj je Nancy imala svoju sobu. Vrata su bila zaključana. Nancy se očito već nalazila u salunu.

Ima pravo, pomisli Stanford. To doista nije život za nju. Gnušajući se, pogleda oko sebe: brda razbijenih boca, smrdljivi otpaci nagomilani na dvorištu.

Htjede krenuti dalje, no odjedanput se neki čovjek nađe pred njim. Crvenkasto ga je sunce obasjavalo s leđa, tako da je vidio samo njegov obris. Stanford pođe prema njemu i prepozna čovjeka kojega je jučer oborio u zgradi Delorianove rudarske tvrtke.

— Stanforde... kurvin sine! — reče ovaj. — Nemaš dvocijevku uza se, i tome se radujem...

Stanford je šutio.

— Ne mogu dopustiti da mi netko nekažnjeno izbaci ručak iz želuca, i to udarcem... — reče onaj drugi.

— Miči mi se s puta!

— Neću, sasvim sigurno! — Desnica čovjekova poleti uvis. U njoj je imao kratak štap.

Stanford nije mogao dovoljno brzo izmaći, jer nije računao s takvim napadom. Naprosto se sagne. Ipak zapazi munjeviti pokret napadača. Znao je da mora izbjeći taj udarac ako ne želi stradati.

Baci se natraške. Batina zažviždi zrakom. Stanford padne na leđa, zakotrlja se u stranu i ustane.

Čovjek opet napadne i baci se na Stanforda. Zajedno padnu na tlo. Stanford uspije u padu privući noge i zbaciti napadača sa sebe.

Ustanu gotovo istodobno.

— Ništa neće preostati od tebe! — promrsi onaj drugi.

No Stanford je bio brži. Desnicom ga sa strane pogodi u čeljust. Čovjek zatetura. Stanford ponovo udari lijevicom. Udarac istisne čovjeku gotovo sav zrak iz pluća. Nije više mogao udarati, mogao se samo braniti. Pogodio je Stanforda u desnu podlakticu, no taj je udarac bio slabašan. Dva kratka izravna udarca pogode čovjeka u glavu. S mukom se držao na nogama. Uzmaknuo je sve do daščane stijene saluna.

Posljednji put pokušao je nasrnuti na Stanforda, ali je naletio na čvrsti udarac odozdo, što ga je bacilo na koljena. Stanford se sagne, izvuče čovjeku revolver iz korica i baci ga, u bačvu s kišnicom.

Novi je napad uslijedio tako brzo da je gotovo iznenadio Stanforda. Ipak mu je izmakao dovoljno brzo i udario čovjeka svojim revolverom. Ovaj zastenje i padne. Tada škljocne kokot revolvera. Stanford usmjeri oružje u drugoga čovjeka, koji zastane kao ukopan.

— Nije upalilo — reče Stanford. — Nitkovi... morao sam vas naprosto ustrijeliti! Ali time bih upao u nevolje... ne isplati se to zbog takvih bijednika. Nosite se odavde prije nego što se predomislim!

— Ščepat ćemo te, Stanforde — reče čovjek, pomogne svom drugu da ustane, zatim se povuku natraške.

— Zapazim li vas još jedanput u svojoj blizini, s vama je gotovo!

Stanford ih je promatrao kako se povlače u sumračno dvorište. Pokrenuo se prema dvorišnim vratima. Kretao se vrlo oprezno, jer je mogao očekivati još kojega neprijatelja. Pošto je stigao do vrata baci revolver pod prigradnju, okrene se i prođe pokretnim vratima.

S prozora su padali snopovi svjetla na otrcane daske. Stanford pričeka da se malo smiri, zatim razmakne pokretna vrata i uđe.

Unutra nije bilo mnogo ljudi. Rad u rudnicima je tek završio.

Kopači iz okolice Silver Mountaina stići će tek poslije.

Nancy je stajala za barom. Na sebi je imala uzanu haljinu od rđavocrvenkaste svile. Izrez na haljini odmah usmjeri Stanfordove misli na vedriju temu.

Ona ga pogleda i nasmiješi mu se. Zatim joj se pogled opet ukoči. Pošto je Stanford prišao k baru, Nancy ga zapita:

— Što se dogodilo?

— Sitna nevola... nije spomena vrijedna.

— Košulja ti je razderana — reče ona pokazavši lijevi rukav. Stanford to nije ni zapazio.

— Moglo je biti i gore. — Naruči viski i otpije gutalj.

— Ona su dvojica straga za kartaškim stolom — reče Nancy. — Zovu se Sinclair i Hump.

— Pitam se zašto nisu došli k meni premda nisu pronašli nikoga drugog.

— Tek su treći dan ovdje. Prikupljaju obavijesti. Ti si na najboljem glasu... ja sam se za to pobrinula — uzvrati Nancy smiješeći se.

Stanford se također nasmiješi. Podu k stolu za kojim su sjedila ona dvojica: djelovali su sasvim neupadljivo, na sebi su imali otrcane košulje, hlače i lo- še prsluke.

— Sinclair i Hump? — zapita Stanford. Ljudi podignu glave i iznenađeno ga pogledaju. — Ja sam Luk Stanford, prijevoznik.

— Sjednite, gospodine Stanford. — Onaj stariji primakne stolac. — Ja sam Ben Hump, gradonačelnik Eldorada.

— Ime koje mnogo obećava, gospodine Hump. — Stanford sjedne i prijazno kimne Jocku Sinclairu, kojemu je moglo biti četerdesetak godina. — Čuo sam da vam je potreban stalni prijevoz, zapravo linija.

— Čuli smo za vas, gospodine Stanford — reče Sinclair. — Smatraju vas čovjekom koji se ne da zastrašiti.

— Moj je posao još sitan, gospodo — reče Stanford. — Ne mogu si dopustiti plahost ili strah.

— Gospodine Stanford, biste li mogli jadanput mjesečno dovesti robu u Buckeye Mountains?

— Ovisi o tome o kakvoj je robi riječ.

— Živežne namirnice — reče Hump. — Zatim naprave, alate, materijal... ali pretežno živežne namirnice.

— Nema problema, gospodine Hump.

— Možemo li se osloniti na to da ćete nas redovito opskrbljivati? — zapita Sinclair. — Dosad su nas opskrbljivali samo povremeno i pri tome smo uvijek morali platiti višu cijenu.

— Ako je teren težak, roba mora imati svoju cijenu...

— Put je težak — reče Hump. — Uglavnom serpentine. Nimalo sladak zalogaj, to ću vam odmah reći. U svaka ćete kola morati upregnuti šest do osam konja.

— Ja ću nabavljati robu — reče Stanford. — Za taj ću posao zaračunati trideset posto provizije. A za transport ćete platiti četrdeset centi za pedeset kilograma i pet centi po prevaljenoj milji.

— Sasvim pošteno, gospodine Stanford — reče Sinclair. — Da vam otvoreno kažem, razgovarali smo s prijevoznicima koji su zahtijevali pedeset posto provizije i dolar za pedeset kilograma.

— Nisam zelenaš, gospodo. Kad biste htjeli da dođe prvi transport?

— Po mogućnosti još ovaj mjesec. Mislite li da ćete moći u dva tjedna pribaviti sve što je potrebno?

— Hoću — bez kolebanja će Stanford.

Sinclair izvuče neki popis iz džepa prsluka. Papir je bio poprilično izgužvan. Prema svemu sudeći, već ga je dugo nosio sa sobom.

— Popisali smo sve što nam je potrebno. Roba je većinom za trgovinu što je vodim s partnerom. Žuri nam se jer smo prodali gotovo sve. Krumpir, povrće i voće nam nedostaje. Tovar viskija je za salun, a alati su potrebni za kovačnicu. Smatrate li da ćete sve moći nabaviti tako brzo uz prihvatljive cijene?

— Teškoće se ne bi smjele pojaviti. — Stanford pročita popis. Pruži desnicu preko stola i izrukuje se s Humpom i Sinclairom.

— Gospodo, posao je zaključen. Hoćete li nas pratiti?

— Nećemo, gospodine Stanford. Već nas dva tjedna nema kod kuće i sretni smo što smo vas napokon pronašli. Želimo što prije kući.

— Ima li još nešto što bih morao znati? — zapita Stanford.

— Poznajete li put do Eldorada? — reče Sinclair.

— Nisam ga još upoznao, ali imam tri iskusna vozača koji poznaju sve putove stotinu milja u krug. Snaći ćemo se.

— Put je najgora stvar — reče Hump. — Zbog toga su nas odbile mnoge tvrtke. Cesta je loša i strma. Uostalom... — čovjek se na trenutak pokoleba, pa nastavi: — Posvuda ima razbojnika.

— S njima ćemo nekako izići na kraj, gospodine Hump. — Stanford stavi popis u džep. — Plaćate pri isporuci.

— Pristajemo! — Na Sinclairovu se licu vidjelo da mu je odlanulo, a Hump je djelovao zabrinuto. Stanford nije mogao odgonetnuti razloge toj zabrinutosti.

— U Eldoradu nas željno očekuju — reče Sinclair zapazivši kako je Stanford upitno pogledao Humpa. — Ljudi su svakoga dana napetiji, jer smatraju da ih namjerno držimo u oskudici da bismo mogli povisiti cijene.

— Bez brige, gospodine Sinclair. Što obećam, to i učinim.

— Smijemo li vas pozvati na viski ? — zapita Hump.

— Neću vas odbiti, gospodine.

Hump domahne prema baru. Prostorija su u međuvremenu napunila. Ljudi su se gurali oko stolova i za barom. S ulice su stalno dolazili novi gosti.

— Gospođa za barom je osobito zgodna — reče Sinclair.

— Znam — skromno će Stanford. — Ožénit ću se njome.

— Oh... — Sinclair zadigne obrve. — Mnogo sreće! Čovjek zaista ne može svakoga dana naići na tako lijepu ženu.

Nancy donese viski, a Stanforda nagradi obećavajućim smiješkom. — Oslonite se na mene. — Stanford se nasmijulji. — Pobrinut ću se da nitko od vas ne umre od gladi.

Sinclair se nasmije. Hump se samo mučno nasmijulji.

Pošto je izišao na ulicu, nije mogao zapaziti nijednoga od Delorianovih ljudi. Ipak je bio i te kako oprezan dok se vraćao kući.

III

Red Wooton ih nije vidio kako dolaze: ispružio se u proriješenom naslonjaču. Šešir je navukao na lice. U Eldoradu je uvijek vruće, no oko podneva je žega tako jaka da svaki pokret postaje mučan.

Košarasti se naslonjač nalazio u slaboj sjeni ispred zgrade od dasaka u kojoj se nalazio salun. Ispred saluna se poput zmije povijala glavna ulica.

Začuvši škripanje dasaka, Wooton podigne glavu. No prije nego što je uspio skinuti šešir, netko mu ga sasvim nabije na lice.

— Hej, što...?!

Red Wooton se htjede usprayiti, no neke ga šake pritisnu u naslonjač, a druge zgrabe naslonjač i odvuku ga natraške kroz otvorena vrata saluna. Vrata se potom zatvore. Wooton naposljetku strgne šešir s glave. Bijesno i zbunjeno se ogleda. Kaplje znoja mu se sliju niz čelo.

Poznao je tu četvoricu što su ga okružili, odmjeravajući ga hladnim pogledima zmije. Wootona nešto stisne u grlu.

— Dobar dan, Wootone! — reče Ken Orvid. Bio je to visok, koščati čovjek upalih obraza, dubokih blistavih očiju i ruku dugačkih i suhih prstiju što su podsjećale na pandže. — Upravo si htio nešto reći, ukoliko se ne varam?

— Ne... ništa nisam htio reći...

Red Wooton je promatrao kako jedan od Orvidovih ljudi prilazi baru, skida poklopac sa staklenog ormara gdje su bili sendviči što ih je Wooton priredio za kasno poslijepodne, kad se ljudi vraćaju sa svojih nalazišta u grad. Čovjek ugasi cigaretu na jednom sendviču, razmrvi duhan preko drugih i poklopi ormar. Nasmijulji se Wootonu.

Wooton proguta slinu ali ne reče ni riječi.

— Zar nas nećeš ponuditi pićem, Wootone? — zapita ga Or-

vid.

— Na... naravno... Izvolite... uzmite samo!

— To je već ljepše, Wootone. No, kaži mi otkad zamuckuješ? To još nisam zapazio.

Wooton htjede nešto reći, ali ga nešto tako stegne u grlu da mu je jezik zatajio.

— Četiri tjedana nas nije bilo ovdje — reče Orvid. Dohvati stolac.

Zatim ga njegov čovjek poslužži najboljim Wootonovim viskijem. Naposljetku oštro pogleda vlasnika saluna i reče: — Možda je to greška. Morali smo se češće pojaviti.

Wooton je još šutio. Sjedio je u košarastom naslonjaču kao da se prilijepio za nj. U salunu je bilo zagušljivo. Wooton se znojio, osjećao je slankasti okus na usnama.

— Vraški je tiho u tom gnijezdu — reče Orvid. — Svi su tako šutljivi.

— Zaposleni su — reče Wooton, no jedva je prepoznao svoj glas. Bio je sasvim svijetli, prigušen. — Tko ima nalazište, crnči od zore do mraka.

— Dirljivo — reče Orvid. — Marljivi poput mrava! Čovjeka upravo zapeče savjest ako odmah ne pograbi lopatu...

— Za dva — tri sata ovdje će opet biti bučno — reče Wooton. — Bit će tako barem do ponoći.

— Dobro je to za tebe, Wootone. Barem dok još postoji tvoja točionica viskija!

— Što ste... time mislili ...reći?

— Drvo bi moglo poslužiti i za ogrjev!

— Ali ... za zašto? Ta ni... nisam ništa...

— Opet mucaš, Wootone. Vrijeme je da u Eldorado dodje koji krpač kostiju da ti poravna jezik. — Orivd ustane i poče šetari prostorijom. Pri tome ispije svoje piće. — Zar se možda bojiš?

Zastane pred Wootonom i malo se sagne k njemu.

— Zašto... zašto bih se bojao?

— Tako je, zašto bi se bojao? — Orivd sad ulije piće u čašu, zatim ga polagano izlije Wootonu na glavu. Ovaj se ni ne pomakne. Viski me se slijevao niz čelo . Wooton nikad dosad nije znao da viski tako intezivno miriše. Miris ga gotovo omami.

— Kazat ću ti zašto se moraš bojati, Wootone — reče mu Orvid. — Zbog toga što u tom prokletom gnijezdu nešto nije u redu. Izmislili ste nešto što mi drugi ne smijemo znati.

— Ali... nipošto, Orivde. Sasvim pouzdano... nismo!

— Gdje li je Hump? — zapita Orivd. — Mislim da gradonačelnik ipak mora biti u gradu koji ga je izabrao!

— Mislim... vjerujem da je otišao u posjet... — A ja mislim da će učiniti neku prokletu svinjariju! — vikne Orvid. — Znam da nema ni Sinclaira.

— Zašto ne zapitate Plara, njegovog ortaka? — braniq se Wooton vrištavim glasom.

— Zapitali smo tebe! — žestoko će Orvid. — Zbog toga što si nam jedanput obećao da ćeš imati otvorene oči i reči nam što se ovdje zbiva.

— Ali... Ja...

— Prestani mucati! — zagrmi Orvid. — Ovo mjesto pripada nama. Bili smo ovdje prije svih prljavih kopača koji napolju leže u blatu i crpe zlato. Budemo li htjeli, tom ćemo naselju prosto zakrenuti vratom! Ostavit ćemo vas da pocrkate od gladi. Znam da vam se ne sviđa što se sa svojim ljudima nalazim u brdima i ubirem daće od vas. Kad biste mogli, zagadili biste nam vodu. Ali vi to ne možete. A mi ćemo ti to sad pokazati. — Okrene se i da svojim ljudima znak. Jedan od njih dohvati bocu s viskijem i baci je u policu s bocama iza bara. Nastade zaglušna buka.

Red Wooton skoči iz naslonjača i poviče:

— Nemojte... ne smijete...! Pa to su mi posljednje zalihe! Vi...!

— Sjedni! — Orvid ga udari u prsa, pa Wooton padne natraške u stolac i gotovo se sruši. Ostavši bez daha, borio se za zrak. Pokretom ruke Orvid naloži svojim ljudima da pričekaju.

— Gdje je Hump? Gdje je Sinclair?

— Odjahali su da nađu prijevoznika koji će uspostaviti redovnu transportnu liniju do Eldorada.

— Vrlo lijepo! — reče Orvid. — A što nas nije nitko ništa zapitao?

Wooton je šutio .

— Dobro znate da je to suprotno našem dogovoru. Mi određujemo tko će vam dovoziti živežne namirnice i viski. Kad bilo što zatrebate, naručujte kod nas!

— Potrebno nam je više nego što nam vi šaljete — reče Wooton. — Kopači se bune. Potrebna nam je redovita opskrba.

— Htjeli ste nas izgurati — ustanovi Orvid. — Mislio sam da će se dogoditi nešto slično. Vi , posranci...

Opet stane šetati gore— dolje. Ljudi su još čekali, no Orvid im nije naložio da nastave uništavanjem.

— Kamo su odjahali? — zapita Orvid.

— Ne znam. — Wootonu je, čini se, odlanulo zbog toga što je progovorio. — Ni sami nisu znali kamo će. Traže prijevoznika koji nije preskup i koji može dovoziti robu u planine.

— Nijedan neće proći pokraj nas. — Orvid zastane pokraj bara, ulije viski u čašu i uzme cigaretu iz drvene kutije. Odgrize vršak, ispljune ga na pod i dopusti da mu je pripali jedan od njegovih ljudi.

— Pa što ste mislili pri tome?

— Zatvorit ćemo cestu. Do ovoga gnijezda postoji samo jedan prilaz. Odsad plaćate više nego dosad. Zahvalite za to Humpu i Sinclaireu, koji su htjeli biti vrlo lukavi! Zar si možda što naručio!

Wooton spusti glavu na prsa i reče:

— Moje su zalihe pri kraju.

— Seronjo! Tvoj bismo salun trebali razbiti na komadiće. Štakore! Zar si mislio da nas se možeš riješiti?!

— Nikako... — Wooton očajnički strese glavom. — Niste se pojavili puna četiri tijedna. I sami ste to kazali, Orvide. Pa što sam mogao uraditi? Ovo je ipak salun. Ljudi dolaze i žele se napiti. Kopači misle da želim povišiti cijene i da zbog tog postoji nestašica viskija. Ne obnovim li ubrzo zalihe, nekoliko razgnjevljenih kopača također bi mi moglo uništiti lokal.

— Kakve li slučajnosti! — reče Orvid. — I ja sam to naumio.

— Ali zašto...? — zavapi Wooton.

— Da, zapravo zašto? — Orvid baci na pod čašu što ju je imao u ruci. Na zveket razbijenog stakla Wooton se trgne kao da ga je pogodio udarac bičem. — Previše se trudimo za uš poput tebe. Srest ćemo vas na pravu veličinu! Puzat ćete pred nama i lizat nam stopala . Preračunali ste se. Bez nas neće biti nikakvog prijevoza! A vi ćete krvariti sve dok vam se ne slomi kralježnica.

— Zar ne bih mogao još jednom, Kene? — zapita jedan od ljudi. Ponovo podigne bocu i htjede je baciti u zrcalo iza bara.

— Ostavi Wootona u miru — reče Orvid. — Neka se svako jutro pogleda u zrcalo da ustanovi kakav je glupan!

Orvid pođe k vratima. Pritome nogom udari Wootonov košarasti naslonjač, koji se prevali i Wooton se skotrlja pod stol i ostane ležati na podu, sav izbezumljen od silnoga straha. Orvid izađe iz saluna sa svojim ljudima.

Poput nekoga kukca Wooton ispuže ispod stola, uspravi se i pogleda kroz prozor. Vidio je ljude: koračali su ulicom. Osim njih nije bilo nikog. Wooton prekune svoju naviku da oko podneva sjedi malo na suncu. Da nije bio napolju , ne bi ga lako zaskočili.

Okrene se, dohvati metlu i pomete krhotine. Grozan miris prolivenoga alkohola zasiti zagušljivi zrak u prostoriji. Bacivši bocu, nitkov je pogodio samo najjeftinija pića, osjećalo se to po vonju. Pošto je uklonio krhotine, Wooton donese vedricu s dvorišta i polije daske vodom. Opet stane proklinjati, a onda njegov gnjev prijeđe u strah. Opet ga nešto stegne u grlu. Morao je sjesti i umiriti se da bi mogao bistro razmisliti.

Mora upozoriti Pedlara, Sinclairova partnera, također kovača koji je naručio alat, a i nekoliko kopača koji su uložili svoj novac u pothvat. Ili da digne ruke sa svega toga i sam se pobrine za sebe?

Nije to mogao. Orvida i njegove nitkove najvjerojatnije su zapazili, a bude li nevolje , svi će znati da je razgovarao s njima.

Bila je to prokleta situacija. Wooton prokune sve, pa i svoju odluku da pođe u Eldorado i otvori salun. No, pošto je ugledao Orvida kako odlazi Pedlaru...

Wooton se opet približi prozoru. Orvida i njegove ljude više nije vidio. Nikad se nisu dugo zadržali u Eldoradu. Živjeli su negdje u okolnoj šumi, iz koje su kontrolirali jedini prilaz Eldoradu. Otkako su prvi kopači stigli ovamo, ubirali su novac za »zaštitu« . Svi su odmah pristali. Naprosto zbog toga što nisu bili složni. Svatko je mislio na sebe i nitko nije želio da ga ustrijele zbog drugih.

Wooton izađe iz saluna i pođe glavnom ulicom do prodavaonice. Neprestano se ogledavao, ali razbojnike više nije vidio.

* * *

— Evo ga ide! — reče Orvid. Povuče iz cigare i ispusti gusti oblak dima kroz nos i usta. — Razgovarat će s Pedlarom i drugima koji su izmislili tu svinjariju. Pripazite samo kamo ide i upamtite tko je sve u toj uroti. Obračunat ćemo se s tim momcima čim ovladamo situacijom.

— Pa zašto oni ne bi smjeli imati liniju? — zapita jedan od njegovih ljudi. — Ionako ćemo zaraditi na tome.

— Jer moraju ovisiti o nama — reče Orvid. — Dopustimo li im da se opskrbljuju bez nas, riješit će nas se prije ili poslije. A onda će dovesti šerifa ili će se prisjetiti da više ne moraju plaćati, jer će opaziti da su dovoljno jaki kad su složni. Dokle god Eldorado bude gnijezdo kopača zlata, moramo sve držati pod kontrolom.

— Da šćepamo Wootona kad se vrati? — zapita ga drugi.

— Nikako. Poslije će doći na red. Nije on tako važan. Sad ćemo pričekati Humpa i Sinclaira i sve ćemo istisnuti iz njih. Na cesti ćemo stalno držati stražu. Ne smije se više dogoditi da netko ode iz Eldorada ili da uđe u nj bez našega znanja.

Ken Orvid se okrene, odbaci cigaru u prašinu i udalji se. Njegovi ljudi ostanu. Čekali su Wootona. On ubrzo izađe iz prodavaonice, bojažljivo se ogleda i požuri prema nalazištima. Orvidovi su ga ljudi slijedili. Wooton ubrzo nestane u šumi.

IV

— Luke, imamo nevolja.

Luke Stanford začuje glas staroga Deana dok je stajao u spavaćoj sobi svoje kolibe i brijao se, lica prekrivena bijelom pjenom.

Priđe prozoru s britvom u ruci. Na rubu dvorišta zapazi krupnu priliku šerifa u predugačkom crnom haljetku. Čovjek je djelovao poput pogrebnika.

Iza njega se pojavi još nekoliko ljudi, među kojima Stanford odmah prepozna trojicu Delorianovih.

Stanford odloži britvu, ručnikom obriše sapunicu i pođe k vratima. Ondje pograbi dvoci-

jevku što ju je dan prije odložio i iziđe u dvorište.

Sunce je tek izišlo. Premda je još bilo rano, toplina se već osjećala. Stanford žmirne na suncu i podigne sačmaricu tako da ju je trenutačno mogao podići u položaj za paljbu.

— Podignuta je optužba protiv vas, Stànforde — reče šerif.

Na obrazima su mu se pojavile ružičaste mrlje, upravo kao da se nečemu raduje.

— Tko ju je podigao i zašto? — zapita Stanford i lagano podigne cijev puške. — U mojem ste dvorištu, šerife. Nisam vas pozvao da uđete. Povucite se malo! Naložite prijateljima da ostanu na cesti, jer ću inače sačmom skinuti čizme!

— Opet ste previše riječiti, Stanforde!

Unatoč tome šerif se povuče za nekoliko koraka. Drugi ostanu na rubu dvorišta.

— Posljednjih ste dana ovdje uskladištili mnogo robe.

— Zar me uhodite, šerife?

— Postavljam pitanja, Stanforde.

— Prijevoznik sam, šerife. Prevozim sve vrste robe. Kupujem i prodajem za svoje nalogodavce.

— Za koga i od koga, Stanforde?

— Ne tiče vas se.

— Varate se, Stanforde. Dojavljeno mi je da je roba ukradena. Na cesti za Placerville je izveden prepad na teretna kola i ta roba navodno potječe odande.

— Tko to kaže?

— Raspolažemo podacima

— To nije dovoljno, šerife. Budite malo jasniji. Ukoliko to ne možete, bit će najbolje da se pokupite odavde.

— Mogu dovesti okružnoga suca, koji će zaplijeniti vaša kola i životinje dok se ne raščisti porijeklo robe.

— Jesu li vam to zamjenici? — Stanford pokaže ljude na rubu dvorišta. — Ili su ovi skitnice podnijeli tužbu.

— Sad ćemo pretražiti vaše spremište — reče šerif.

— Šerife! — poviče jedan od ljudi iz šerifove pratnje.

Njima sa strane pojave se Darrow, Haig i Carter. O boku su držali karabine sharps pripravne za paljbu.

— Da natjeramo tu razbojničku družinu da zapleše, Luke? — poviče Haig.

— Zar nam prijetite? Želite li borbu? — vrištavim glasom zapita šerif.

— Možete ući u spremište s robom, šerife — reče Stanford. — Vaši ljudi ostaju ovdje vani!

— Nismo ovdje da bismo razgledali vaše zgrade. Došli smo da vas i vaše ljude lišimo slobode — reče šerif.

— Zar zbog optužbe koja nije dokazana? Pa tko sad želi borbu?

— Zar se odupirete hapšenju?

— Ponudio sam vam da pogledate moje spremište. Učinite to već jedanput ili se gubite odavde!

Stanford podigne dvocijecku.

Šerif je oklijevao. Naposljetku uđe u dvorište i zaputi se k spremištu. Pred njim je stajao stari Dean, naslonjen na rogulje. Stanford mu kimne i nađe se pred vratima spremišta prije čuvara zakona. Širom ih otvori. Šerif uđe prvi. Očito se bojao. Neprestano se ogledavao. Stanford ne reče ni riječi. Čekao je dok je šerif razgledavao naslagane sanduke konzervi, bačve s kavom i viskijem i vreće s brašnom i šećerom. Zatim otvori neku drvenu kutiju i izvadi papire.

— To su računi, šerife.

Ovaj ih i ne pogleda. Usmjeri gnjevni pogled u Stanforda i reče:

— Kako to da o vama čujem samo sve najgore? Tu nešto nije u redu: Gdje ima dima, ima i vatre!

— I sami vidite da tu nema ničega sumnjivog.

— Od deset pucnjava u posljednja tri mjeseca u Silver Mountainu četiri su se odvijale na vašem skladištu.

— Možda to ponajviše ovisi o ljudima koji su pucali.

— Možda ste ih izazvali — reče šerif. — Komu je namijenjena ta roba?

— Stigli ste ovamo da ustanovite jesam li uskladištio ukradenu robu — reče Stanford. — Mogli ste se uvjeriti da nije ukradena. Time je sve riješeno. Zar možda i gospodina Deloriana pitate kamo odvozi rudu iz svojih rudnika?

— Držat ću vas na oku, Stanforde. — Šerif izađe.

— To je vaša greška, šerife. Uvijek gledate u pogrešnom smjeru. Zbog toga ne vidite odakle zviždi tanad.

— Što je? — poviče neki čovjek iz šerifove pratnje.

— Idemo.

— Zar me nećete lišiti slobode? — podrugljivo zapita Stanford.

Šerif ne odgovori. Stanford domahne Haigu, Darrowu i Carteru. Ovi se polagano povuku u dvorište i zastanu pokraj spremišta.

Šerif otkorača glavnom ulicom. Njegovi su ga pratioci slijedili pomalo oklijevajući. Stalno su se ogledavali i bili su očito razočarani.

— Delorian nas želi uništiti — reče stari Dean. — Ne šalje nam više razbijače... evo, poslao je u napad samoga šerifa!

— Kupio mu je zvijezdu — reče Stanford.

Sad traži protuusluge. Delorian još nije odustao od namjere da osnuje vlastito prijevozničko poduzeće. Ne želi konkurenciju sitne ribe... mene, na primjer. Prema svemu sudeći, zapazio je da smo dobili veću narudžbu i da će sad imati manje izgleda da mene natjera na odustajanje. Sad će se poslužiti svim mogućim trikovima!

Stanford spusti dvocijevku i zaputi se u svoju kolibu.

— Nemojte se izbrbljati u salunu! — Pogleda staroga Deana. — Zabrinut sam zbog tebe.

Ostat ćeš sam. Svi ćemo na put. Najradije bih i tebe poveo sa sobom.

— Da pronađemo samo ruševine pošto se vratimo? — prigovori stari.

— Bolje ruševine nego grob — reče Stanford.

— Pa tko da mi učini nešto nažao? — Stari slegne ramenima. — Za Deloriana sam samo nevažni starac. On želi tebe, Luke. Osim toga, kad vi odete, spremišta će biti prazna. Neće biti kola ni životinja. Što da rade ovdje Delorianovi vukovi?

Stanford se vrati u kolibu i opet nasapuna lice. Deanova uvjerenja ga nikako nisu mogla zadovoljiti.

* * *

Delorian se zavalio u kožnati naslonjač iza svoga pisaćeg stola odmjeravajući šerifa hladnim ribljim očima.

— Dobro — reče Delorian — i dalje promatrajte Stanforda. Želim znati čime se bavi.

Šerif izađe iz ureda. Delorian pričeka da se zatvore vrata za njim, pa reče:

— Glupan! Doista ne znam čemu mi služi... čemu mu svakog mjeseca isplaćujem po stotinu dolara!

— Uistinu nije mogao ništa uraditi — reče Lance Keevin, jedan od vođa Delorianovih stražara u rudnicima zlata i srebra. — Stanford bi zacijelo počeo pucati.

— To sam očekivao — reče Delorian. — U tom se slučaju nitko živ više ne bi zanimao za uzroke. Svi bi govorili o tome kako se Stanford upustio u pucnjavu sa šerifom. Možda bi to bio najjednostavniji način da uništimo Stanforda, da ga žigošemo kao odmetnika. Šerif je kukavica! — Delorian odmahne rukom. — Na svu sreću, u međuvremenu sam saznao od koga je Stanford dobio onaj veliki nalog. Nedavno su u gradu bila dva stranca. Čuo sam da su tražili prijevoznika koji će uspostaviti stalnu liniju i barem jedanput na mjesec voziti u planine, u neko gnijezdo koje se naziva Eldorado.

— Eldorado... pa tamo su prije pola godine otkrivena bogata nalazišta — reče Keevin.

— Onamo vodi samo jedna cesta — reče Delorian. — U lošem je stanju. Stanford je doista hrabar: prihvatio je posao. Ipak je to opasan posao! — Delorian se sotonski nasmiješi. — Koliko sam čuo, propalo je nekoliko prijevoznika koji su morali opskrbljivati Eldorado. Jednu dionicu puta nazivaju »cestom grobova«. Doista pjesnički! Tamo se polomilo više osovina nego na bilo kojoj drugoj cesti u istočnoj Kaliforniji. Nekoliko je kola skliznulo sa ceste i strovalilo se u ponor.

— Pobrinut ćemo se da se opet dogodi nešto slično — reče Keevin. Bio je to čovjek bikovska vrata, četvrtaste lubanje i širokih ramena.

— I ja sam pomislio na to — suglasi se Delorian. — Unatoč

tome želio bih saznati što Stanford radi. I to od jutra do mraka. Ne znam kad će krenuti, s koliko kola, ni koje će ljude povesti sa sobom. Osim toga, ne znam očekuju li ga u podnožju ceste preko prijevoja. I nama prijete opasnosti, ali ako se Stanford ne vrati s planine...

— Imamo li slobodne ruke, šefe?

— Između nas i Eldorada je slobodna zemlja — reče Delorian. — Da budem sasvim točan: planina je zapravo još netaknuta divljina. Posvuda ima razbojnika i divljih zvijeri.

— A što bismo mi morali biti? — našali se Keevin.

— Ono prvo — uzvrati Delorian. — Ne mogu si više dopustiti stečajeve kakvi su se događali ovdje. Nisu ni potrebni. U divljini je mnogo manja opasnost da nešto pođe ukrivo. Čovjek se ne mora obazirati ni na koga! Nema neugodnih svjedoka. Prihvatimo li se sad Stanforda, imamo dobrih izgleda da ga se zauvijek riješimo. — Delorian zašuti nekoliko trenutaka, pa nastavi: — Slijedit ćete Stanforda. Sami ćete odlučiti koja je prilika najpovoljnija. Za nekoliko ću dana poslati za vama nekoliko kola.

— Čemu? — zapita Keevin.

— Pa što ćete sa Stanfordovom robom?

— O tome nisam razmišljao.

— Ja jesam... zbog toga i sjedim s ove strane pisaćega stola. Razmislim uvijek o svemu i unaprijed! — Delorian se samodopadljivo nasmiješi i zagladi prsluk s ornamentom od cvijetića. — Robu ćete pretovariti na moja kola. Zatim ćete je odvesti u Eldorado i ubrati novac. Saznat ću uz koje uvjete je Stanford zaključio ugovor. Zahtijevat ćemo koliko i on, ali samo za prvi transport. Potom ćemo utanačiti nove uvjete. Izvijestit ćemo ljude u Eldoradu da se Stanford sa svojim ljudima na žalost unesrećio, da nije uspio popesti se u brda svojim trošnim kolima. I mi ćemo onda opskrbljivati Eldorado. U međuvremenu ću u Silver Mountainu osnovati prijevozničku tvrtku.

— Fina stvar, šefe! — nasmijulji se Keevin. — Robu nismo platili, a...

— Previše pričaš, Keevine! Povest ćeš sa sobom pet ljudi. Svaki će dobiti nagradu od petsto dolara. I nemojte da vas prerano otkriju!

— Nismo početnici — odgovori Keevin. — I svi mi moramo srediti neki računčić sa Stanfordom. Postao je drzak u posljednje vrijeme. Neki naši ljudi upravo gore od želje da mu oderu kožu.

— Samo se nemojte prenagliti — reče Delorian i zapali dugačku crnu cigaru. — Postupat ćemo vrlo oprezno, ništa nećemo prepustiti slučajnosti.

— Budite bez brige!

— Nisam zabrinut — reče Delorian promatrajući oblak dima. — Barem ne zbog onog štakora... Stanforda!

Pogleda desnu šaku. Na njoj se još nalazila tamna masnica. Oteklina je prošla, no još bi ga ponekad zaboljela šaka. I tada bi silno mrzio Stanforda. Ne toliko zbog boli i neznatne ozljede, već zbog toga što je upao u njegovu kuću i nastupio bez ikakva poštovanja spram Delorianove moći i novca, ne pokazavši pri tome nimalo straha. Da, za Deloriana je to bio sasvim dovoljan razlog da zauvijek uništi Stanforda.

Delorian nije podnosio ljude koji mu se nisu klanjali. Žalio je samo što neće biti na licu mjesta kad Stanford bude ležao licem u prašini.

Postojalo je još nešto što Delorian neće nikad zaboraviti, jer je to bio još jedan dokaz kako je malo dosad svojim imenom i novcem postigao protiv Stanforda: mislio je na onu djevojku u salunu, koja ga je odbila i koja je, kako je dočuo, sa Stanfordom dijelila postelju.

A Delorian je vjerovao da sve u Silver Mountainu pripada njemu i zbog toga, prema njegovu mišljenju, za Stanforda nema dovoljno mjesta u tom svijetu.

* * *

Oko podneva je u Silver Mountainu uvijek vladao mir. Delorian je bio uvjeren da ga nitko nije opazio kad je ušao u dvorište saluna, zastao na tren, popravio dugački haljetak i prezirno se ogledao.

Ovdje još nikad nije bio. Osjećao je vonj otpadaka koji ga je gušio. Odmah se zapitao kako susjedstvo može živjeti pokraj tolikog smeća.

Zatim posveti svu pažnju niskoj prigradnji saluna. Polagano se približi vratima i pokuca. Budući da se nitko nije javio, pritisne kvaku i otvori vrata.

Delorian se zapita kako jedna žena može živjeti u takvoj okolini, no odmah pomisli kako većina žena u Kaliforniji ne živi mnogo drugačije, bez obzira na to jesu li udate. U Silver Mountainu nije bilo mnogo žena i većinom su bile u braku.

Prigradnja u kojoj je živjela Nancy sastojala se od dvije sićušne sobe uređene doslovce spartanski, tj. samo s najnužnijim namještajem.

Nje očito nije bilo. I tome se Delorian začudi. Radila je u salunu do duboko u noć. Oko podneva se obično nalazila u svom stanu. Delorian je to znao otprije.

— Hej! — poviče Delorian.

Pogleda uredno složenu postelju. Kad je pošao u susjednu prostoriju, daske mu zaškripe pod nogama. Ovdje se nalazilo mjesto za kuhanje, ali ni ovdje nije bilo nikoga.

Delorian sjedne. Bio je duboko uvjeren da Nancy nije daleko i da će se ubrzo vratiti.

Dugo je razmišljao o tome valja li još jedanput pokušati u nje. S jedne strane ona je duboko povrijedila njegov ponos odbivši ga jedanput. No s druge

strane, Delorianu nije bio nimalo ugodan život bez žene, a put do obližnje »kuće radosti« u Placervilleu bio je poprilično dugačak. Osim toga, Delorian nije volio upotrebljavati i ono čime se služe i drugi. Htio je još jedanput izložiti Nancy svoju ponudu. Ta ona će ionako ubrzo ostati sama: Stanford će otputovati u planine i tamo će zaglaviti. No, dakako, Delorian neće o tome spominjati ni riječi...

Začuje korake i Nancy se pojavi na vratima: vitka, gipka poput mačke, dugačke plave kose, što je podsjećala na lavlju grivu. Na sebi nije imala jednu od onih uzanih haljina što bi ih nosila u salunu već samo crvenu pamučnu majicu i traperice.

Premda je većinom bila hladna i nedokučiva, širila je oko sebe putenost, od koje je Delorianovo bilo odmah brže zakucalo.

— Vrata su bila otvorena — reče Delorian. — Zbog toga sam...

— Što želite ovdje? — Nancy zastane pokraj stola.

— Ne živite u sredini kakva bi vam pristajala.

— A što mi pristaje?

— Velika kuća, sagovi, svilene zavjese, engleski namještaj,kamin, sluga.

— Lijepo je to čuti — reče Nancy. Oko usana joj zatitra slabi smiješak. — Zemlja dembelija!

— Nikakva dembelija! Morate samo prijeći preko ulice i sve ćete imati.

— Zar su tako velike razlike između ove i one strane ulice?

— Ovisi o tome hoćete li odabrati pravu kuću.

— Pretpostavljam da govorite o sasvim određenoj kući.

— Nemojmo se vrtjeti oko vruće kaše, Nancy. Oboje smo odrasli. Dobro znate da vas obožavam... prihvatio bih vas objeručke.

— Želite me kupiti, gospodine Deloriane. Ali ja nisam roba.

— Sasvim ste me pogrešno razumjeli. Istina, najprije sam govorio o lijepim stvarima koje vam mogu ponuditi, ali to ne znači da za vas ništa ne osjećam. Postoji mnogo razloga zbog kojih biste morali razmisliti o mojoj ponudi.

— Kakvi razlozi, gospodine Deloriane?

— Zovite me naprosto Lee. — Delorian se nasmiješi. — Postoji sasvim jednostavan razlog: to sam ja! Dođite zbog mene! Sve drugo što sam vam spomenuo sasvim je sporedno.

— Vaša je ponuda velikodušna, gospodine Deloriane. Nisam zavrijedila takvu sreću da imam čovjeka poput vas.

— Sad se već rugate. — Još se smiješio. — Kako sam čuo, uskoro ćete biti sami.

— To je zabluda, gospodine Deloriane.

— Kažite Lee.

— Ne kvarimo dobre običaje — reče Nancy. — Tko vam priča takve besmislice? Nekoć ste raspolagali boljim obaviještenjima.

— Evo... — započne Delorian

ponešto zbunjeno — čuo sam da vaš... kako da kažem... prijatelj uskoro odlazi...

— Dobar dan, Deloriane! — s vrata ga pozdravi Luke Stanford i zatim uđe. Delorian problijedi, iako se još dobro savladavao. — Zašto bih otišao? — zapita ga Stanford.

— Pa uskoro ćete s ovim transportom u brda — kiselo će Delorian.

— I zbog toga ste pomislili da se morate što prije pobrinuti za jednu, napuštenu Nancy, da ne bi oboljela od samoće. Pravi ste dobročinitelj! Bilo bi najbolje da nestanete. Nešto smrdi!

— Nemate što reći, Stanforde. — Delorijan spoji usne u usku crtu.

— Morali ste pričekati da barem odem — reče Stanford. — No s druge strane, ovako ste stigli u pravi čas da se oprostite s Nancy.

— Što to znači?

— Ne radim više u salunu — reče Nancy. — Danas sam otkazala posao i preselit ću se k Lukeu.

— Preselit ćete se... pa zar u one kolibe... — Krajičak Delorianovih usana se prezirno opusti. — Loš posao... to je sve što mogu reći. Čak i ova rupa ovdje je pravi dvorac u usporedbi s onim kolibama.

— Evo vidite! Moj se ukus ne podudara s vašim. Ionako se ne bismo mogli složiti.

— Bit ću najsretniji ako ne budete morali ubrzo požaliti taj korak.

— Zašto bih ga požalila?

— Zbog toga što se gospodin Stanford bavi vrlo nesigurnim poslom.

— Jedina su nesigurnost bili klipani koje ste mi vi poslali — reče Stanford. — Dosad sam s njima izlazio na kraj. A sad nestanite ili ću s vama oribati pod!

— Ne pušite se toliko! — Delorian se ipak dostojanstveno zaputi k vratima i hladno se nasmiješi Nancy. — Uvjeren sam da ćemo se još vidjeti. Prava ste žena, koja će jednoga dana shvatiti kome pripada.

Stanford se više nije mogao suzdržati. Priskoči k Delorianu, pograbi ga za ovratnik haljetka i povuče ga k vratima.

— Pustite me! — poviče Delorian. Iz očiju mu je sijevala mržnja. — Pobrinut ću se da nikad ne odete iz grada. Zahtijevat ću da vas zatvore i optuže zbog ubojstva!

— Poštedite me tih ispraznih obećanja, Deloriane! Kad me je vaš kupljeni šerif posljednji put htio lišiti slobode, morao se povući spuštenih ušiju.

Delorian pokuša odgurnuti Stanforda od sebe. No on ga još žešće pograbi, privuče ga gotovo sasvim k sebi i dobro ga udari. Delorian zatetura, zavesla rukama po zraku, pa tražeći oslonac tresne o dovratak. S mukom se zadrži na nogama.

— Doista ste glupi! — dobaci djevojci.

Stanford ga odmah sustigne. Delorian ga pokuša udariti ljevicom. No Stanford se izmakne i pogodi Deloriana izravnim udarcem. Ovaj se presavije, a Stanford podigne udarcem odozgdo. Delorian padne poleđice van u prašinu.

— Nemojte da vas još jedanput vidim pored Nancy, Deloriane... inače ću vas morati još jedanput posjetiti!

Delorian ustane. Hlače su mu bile razderane. Šutke pogleda Stanforda, okrene se i pođe.

— Očito ima neke skrivene namjere — promrsi Stanford kroz zube i okrene se Nancy. — Uvjeren je da ću na putu ostati duže nego što je planirano, jer inače ne bi pokušavao oko tebe.

— Nismo mu rekli da ću putovati s tobom.

— To ga se ne tiče. Ne mora on ništa znati. Možda želi spriječiti moj povratak.

— Razočarat ćemo ga, zar ne? — Nancy ovije ruke oko Stanfordova vrata.

— Za dva ćemo dana krenuti — reče Stanford. — Gospodinu Leeju Delorianu ćemo prirediti još ñekoliko lijepih iznenađenja. Neće se moći dovoljno načuditi.

— Mrzit će te još više nego prije — reče Nancy. — Opasan je neprijatelj.

—Zar ga se bojiš?

— Nipošto! Ali čovjek mora uvijek znati s kim ima posla.

— Bez brige! — Stanford je poljubi u usta. — Zar si već požalila zbog toga što napuštaš sve ovo?

— Zaboravljaš da sam to stalno željela.

— Delorian ti je ponudio više.

— Ali ne i dovoljno — reče Nancy. — Od tebe ću dobiti više.

Ponovo je poljubi i pomisli kako će biti lijepa vožnja s Nancy u planine.

V

Škripanje kotača, kloparanje kola i zveckanje opreme djelovalo je pomalo neobično u divljem i zabačenom krajobrazu. Dijelovi kraša smjenjivali su se s brežuljkastim područjima, obraslim gustim šipražjem. A onda su se opet vidjele planine. Postajale su sve bliže: nesavladive visine, goli, odbojni i visoki vrhovi.

Vrući je povjetarac puhao u susret trima kolibama. Mule su upirale u orme. Ljudi na bokovima držali su u rukama teške uzde i povremeno bi zapucketali dugačkim bičevima visoko iznad leđa životinja, tako da bi one zadržale ritam kretanja, da ne bi usporile korak.

Iza triju teretnih kola kretalasu se lagana kola s platnenim krovom. Vukle su ih samo dvije mule. Na boku je sjedila Nancy Loom. Unatoč muškoj odjeći, nije ništa izgubila od svoje ženstvenosti. Dugačku je plavu kosu povezala na zatiljku u konjski rep.

Na glavi je imala šešir široka oboda, kojim je zasjenila lice. Luke Stanford bi je ponekad pogledao. Prvih dana poslije polaska iz Silver Mountaina još se nije mogao sasvim pomiriti sa svojom odlukom: možda ipak nije u redu što je sa ženom krenuo na tako opasno putovanje. No sad je ipak bio sretan što je ona ovdje. Pitao se zašto se danima rogušio protiv toga da svoj nemirni život podijeli s njom, koja je očito bila pripravna izložiti se mnogim naporima i podijeliti sve samo da bi bila blizu njega.

Pogled mu sklizne u stranu, misli također. Sad je opet promatrao ptice što su kružile nebom na velikoj udaljenosti iznad pojasa šipražja, koje je sasvim ispunilo jednu dolinu da bi se zatim u širokoj fronti uvuklo u niz brežuljka.

Već je duže promatrao te ptice što su kružile da bi se ponekad spustile malo naniže i opet uzletjele. Stanford osjeti neki nemir. Sjedio je u sedlu sivog pastuha, oslonivši se objema rukama o rog sedla i promatrajući okolicu: pružala je tisuće skrovišta i opasnosti što su prijetile na svakoj milji i bile su Stanfordu predobro poznate. Mnoge je godine proveo po bespućima divljine, najprije kao vozač za druge, a sada kao vlasnik prijevozničkog poduzeća. Nije se bojao opasnosti, jer ih je poznavao. Čovjek im se može suprotstaviti samo ako [illegible]rezan.

Opet pogleda ptice. Šuteći okrene pastuha i pojaše prema lancu brežuljaka na zapadu. Nadao se da će mu se odande pružiti bolji pogled na ispresijecani i nepregledni teren što skriva nebrojene tajne.

Jahao je ne žureći. Stigavši na hrbat brežuljka, zauzda životinju pokraj skupine stabala i izvuče iz torbe na sedlu stari vojnički dalekozor.

Isprva nije otkrio ništa. Zatim zapazi neki pokret u šipražju iznad kojega su kružile ptice. Pretpostavi da one tamo imaju svoja gnijezda i da se sad osjećaju ugroženima. Ugroziti bi ih mogla koja životinja, ali i čovjek. Stanfordu se čini da je ipak posrijedi čovjek.

Pošto je izoštrio sliku, zapazi nekoliko jahača u gustom i visokom grmlju. Nije ih mogao prepoznati. Šipražje ih je izvrsno štitilo. Bilo je očito da oni nemaju nikakvih dobrih namjera, jer se inače ne bi skrivali.

Stanford okrene konja i pojaše za kolima. Pošto ih je sustigao, Nancy se nagne k njemu.

— Što si ustanovio?

— Vjerojatno ćemo dobiti društvo. — Stanford pojaše naprijed i poviče: — Pripazite! U grmlju iza nas su neki jahači. Ne mora to ništa značiti, ali neće škoditi budemo li malo oprezniji.

— Zar misliš da nam prijatelj Delorian namjerava ubaciti nekoliko uši pod šešir?

— Sve je moguće.

— Vjerojatno nismo jedini koji putuju tim krajem — reče Darrow, koji je upravljao srednjim kolima.

— Kada bi to bili sasvim bezazleni momci, ne bi imali nikakvih razloga da se skrivaju.

— Ne mora to ništa značiti. Možda imaju razloga da budu oprezni. Na putu do nalazišta zlata ima mnogo razbojnika.

— Kako ti kažeš. — Stanford se ogleda. Ptice su još kružile. — Ako nas Lee Delorian želi zauvijek slistiti nema boljega mjesta od Bucke Mountainsa. Do Eldorada nema nijednog naselja.

— Ja bih se prije zabrinuo za starog Deana — reče Cater. — Kad se vratimo, možda skladišta više neće ni biti.

— Delorian to neće uraditi... jer smo ga posjetili. Predobro zna što mu se dogodilo, bez obzira na to gdje se sakrio. Ni njegovi ga tjelohranitelji ne bi mogli spasiti!

— Delorian ne zna kamo mi putujemo — reče Haig.

— Vjerojatno nas je promatrao — reče Nancy. — Njegove sam ljude vidjela svakog dana blizu skladišta.

— Unatoč tome ne zna kamo putujemo — prigovori Haig. — Da nas je htio uništiti na kojem od naših putovanja, učinio bi to već davno.

— Možda ipak ne zna kamo putujemo — reče Stanford. — Delorian je lukav i posvuda ima svoje ljude. Ako to zna, također mu je poznato da su brda Buckeye najprikladnija osama.

— Zašto ne bismo poslije zalaska sunca izišli iz logora i pohvatali te momke? —predloži Darrow.

— Jer ne znamo koliko ih ima — odgovori Stanford. — Osim toga, ne možemo ostaviti kola. Na njima je sav moj kapital. Svu sam robu platio.

— Napad je najbolja obrana — reče Darrow.

— Ako točno znamo tko je neprijatelj i gde se nalazi. U suprotnom slučaju je bolje organizirati vlastitu obranu. Sad znamo da su momci ovdje. Ostave li nas u miru, znat ćemo da ne pripadaju Delorianu. A napadnu li nas, neće nas moći iznenaditi.

— Možda će nas napasti tek pošto se nađemo na planinskom dijelu puta — reče Carter. — Tamo nas uopće neće morati zaskočiti... nalazit ćemo se u stupici.

— Do tada ćemo imati dovoljno vremena da razmislimo.

Stanford opet pojaše na čelu kolone. Promatrao je cestu ispred sebe. Ni pokraj ceste, niti na nebu nije zapazio nikakvih znakova koji bi ukazivali na opasnost.

S vremena na vrijeme bi se okrenuo u sedlu. Ptice iznad šipražja su se raspršile. Nisu više kružile oko jednoga mjesta. Jahači su zasigurno napustili šipražje. Stanford opet potjera pastuha među brežuljke. Nancy reki Đa za njim.

Stanford opet izvuče dalekozor i pogleda. Ništa nije vidio. Učini mu se da su se jahači okrenuli suprotnim smjerom.

A onda su se odjedanput pojavili. Izišli su iz neke doline. Stanford nabroji petoricu. Sagnuli su se na vratove konja. Na glavama su imali velike šešire, pa ih nije mogao prepoznati. Unatoč time Luke je bio duboko uvjeren da je već vidio čovjeka koji je jahao prvi.

Čovjek odjednom podigne ruku. Stenford odmakne dalekozor i okrene pastuha.

— Pa to je Keevin... — promrsi kroz zube. — Znao sam...

Razveže maramu i obriše znoj s lica. Delorianovi se ljudi zacijelo nikad nisu kretali divljinom, jer ih inače ne bi tako brzo otkrio. Neravni, ispresijecani teren prava je prilika za čovjeka koji ne želi da ga zapaze. Delorianovi su ljudi očito navikli na kretanje po malim rudarskim naseljima i gradićima. U divljini su se slabo snalazili. No za Stanforda to nije bila nikakva utjeha. Predobro je znao kako se u divljini izgledi mogu brzo izmijeniti.

Ipak je sada točno znao tko je neprijatelj. Doista, ne treba se zavaravati. Začas će se naći u nevolji.

* * *

U salunu Reda Wootona vladala je silna buka. Neugođeni klavir je zveckao, neki čovjek bez imalo sluha se derao.

— Ništa se nije izmijenilo — reče Ben Hump. Umorno je sjedio u sedlu, usmjerivši konja k svojoj kolibi pokraj jednostavnog pansiona.

— I bolje je tako — reče Sinclair. — Kad je u pitanju gnijezdo poput Eldorada, čovjek nikad ne zna što će se dogoditi.

— Od toga će gnijezda nastati pravi grad — reče Hump. — Bogami, pobrinut ću se za to. Prvi je korak učinjen.Kad budemo imali redovnu liniju za prijevoz tereta, bit će ovdje i više poslova... dolazit će ljudi koji ne namjeravaju tragati za zlatom ili srebrom . Na primjer farmeri... možda i drvosječe. Netko će podići i pilanu...

— Do tada će proći još mnogo vremena... dobro je što mi to nećemo doživjeti!

— Već si nekoliko dana vrlo skeptičan, Jock — reče Hump. — Na pravom smo putu, vjeruj mi. Osjećam to. Vidjet ćeš: za godinu dana više nećemo biti prljavo rudarsko gnijezdo!

— Nadam se da imaš pravo, Bene — reče Sinclair. — Ali ja još razmišljam o danu kad će se nalazišta iscrpsti. Rudari će pokupiti svoje zavežljaje i nestati odavde.

— Moramo se unaprijed pripremiti za taj dan.

Takvim smo pripremama upravo započeli. Hoćeš li odmah odjahati do prodavaonice ili ćeš navratiti na gutljaj pića?

— Mislim da Pedlar već spava, nikad nije zalazio u salun. Poći ću s tobom, Bene.

Objašu kolibu i sjašu. Sinclair reče:

— Odvest ću konje u staju.

Dohvati životinje za uzde i povede ih u staju. Svojega konja ostavi kod pojila, a Humpova uvede u sumračnu zgradu od dasaka. Hump u međuvremenu otključa stražnja vrata i uđe u kolibu.

Zaudaralo je na plijesan. Hump se unatoč tome vrlo dobro osjećao. Opet je bio kod kuće! Volio je Eldorado. Vjerovao je da postoje izgledi da se nešto načini od tog mjestanca. Za njega bi to bio veliki uspjeh, životni uspjeh. Dosad nije postigao mnogo više od drugih ljudi koji su stigli na Zapad. Bio je uvjeren da ga je neki mig sudbine doveo u Eldorado, u kojem je preuzeo položaj gradonačelnika. Premda su svi drugi slijedili svoj san o brzom bogaćenju, Hump je vjerovao da postoje i važnije stvari.

Tiho zapjevuši. Ovdje mu je bilo sve poznato. Najprije ude u malu kuhinju, u mraku otvori ormar i izvadi bocu viskija iz uobičajenog mjesta.

Ne upalivši svjetlo, Hump pođe iz kuhinje u malu sobicu za dnevni boravak. Ondje je bilo mračno kao u rogu. Budući da su zavjese bile navučene, u sobu nije dopiralo ni mjesečevo svjetlo.

Ben Hump pipkajući otapka do stola. Ondje napipa petrolejsku svjetiljku, upali šibicu, zadigne cilindar i upali stijen. Sobom se odmah razlije toplo svjetlo.

Odloži bocu s viskijem na stol... i tada ga prođu ledeni srsi: u stolcu za njihanje kraj prozora sjedio je neki mršavi, ružan čovjek, žmirkao je na svjetlu i smijuljio se Humpu...

Hump nije mogao zatomiti uzvik od bola. Uhvatio se ljevicom za desnu šaku. Onako užasnut, predugo je zadržao šibicu u ruci, pa mu je opekla vršak palca.

— Dobra večer, Humpe! — pozdravi ga Ken Orvid. — Vidite li, mladići: donio je viski. Dobar je gostoprimac!

Ben Hump se okrene poput lutke: zapazi kako u kutovima prostorije sjede ljudi upalih obraza, zloćudnih pogleda. Nalikovali su na goleme žohare što su se izvukli iz svih zakutaka i napuklina. Ledena šaka straha zgrči se oko Humpova srca.

Pomisli na [illegible]ka Sinclaira. Morao bi ga upozoriti, ali nije znao kako. [illegible] dan od ljudi reče:

— Sinclair je još u staji.

— Ubrzo će doći — reče Orvid. — Zajedno ćemo ga dočekati. Bit će to prava radost... neočekivano ponovo viđenje! Zašto ne sjedneš, Humpe? Pa u svojoj si kući. Zacijelo si umoran poslije tolikoga jahanja! Sjedni i odmori se. Proslavit ćemo ponovno viđenje!

Hump ostane stajati. S leđa mu pride neki čovjek, pograbi ga za vrat kao mačića, primak-

ne mu stolac iza koljena i pritisne ga nadolje.

Ben Hump se nije branio. Ukočeno je sjedio i brzo disao. Zurio je u prazno. Odjednom začuje Sinclairove korake. Zaškripe šarke na vratima.

Hump htjede skočiti ali ga netko opet pritisne na stolac.

— Bene! — začuje Sinclaira kako ga doziva. — Jesi li ovdje, Bene?

— Odgovori! — propišti Ken Orvid i spusti desnu šaku na držak revolvera.

— Da... — uzvrati Hump. — ovdje sam...

Ubrzo će i Sinclair upasti u stupicu, tu se ništa nije moglo izmijeniti.

Vrata se otvore i Jock Sinclair uđe. Zaprepašteno zastane. Odmah shvati situaciju. Međutim, prije nego što se uspio okrenuti, neki čovjek skoči iza vrata, dograbi Sinclaira za košulju i povuče ga u sobu za dnevni boravak. Čovjek naleti na stol pokraj Humpa i gotovo ga prevali. Iza njega se zatvore vrata, a neko spusti i zasun.

— Nazdravit ću vašem povratku — ,reče Orvid. Smiješka mu je nestalo s lica, usne su mu se spojile u usku crtu, u dubini očiju plamsao mu je neki hladni plamen. — Kuća ti je sasvim udobna, Humpe. Zar je položaj gradonačelnika tako unosan?

— Pa nije... — zbunjeno će Hump.

— Mislio sam da je to samo fasada, a iza toga nema ničega. Položaj ti nije unosan, zar na, Humpe? Bio si prelijen da se baciš u potragu za zlatom ili si uvijek naišao na jalovo nalazište. Zbog toga si zaključio da ćeš ovako kao gradonačelnik živjeti udobnije. Istina, pri tome se ne možeš obogatiti, ali ne moraš ni raditi...

— Zašto ste upali u moju kuću? — zapita Hump.

U idućem ga trenu pogodi udarac i Hump padne . Ošamućen ustane.

— Moji su ljudi malo grubi — reče Ken Orvid i nevoljko strese glavom. — Budite malo pristojniji... pa pred vama se nalazi gradonačelnik Eldorada!

Grubijani se nasmiju. Jock Sinclair je ukočeno sjedio na podu i nije se usudio ustati.

Orvid je promatrao kako jedan od njegovih ljudi vadi čep iz boce s viskijem da bi napunio Orvidovu čašu. Boca je zatim kružila od usta do usta.

— Nismo upali! — reče Orvid. — Moji su ljudi vrlo osjetljivi i nezgodno reagiraju ukoliko im tko kaže da su upali ili provalili... evo, dobro ih shvaćam. Ušli smo kroz vrata. Otvorili smo ih sasvim lako! A provalnik to ne bi uradio. Nismo obili bravu niti smo slupali prozor! I u kući je sve u redu. Ništa ti nismo uzeli.

— Ispričaj se! — propuše neki čovjek iz Humpa.

Budući da Hump nije reagirao, opet ga pogodi udarac.

— Oprostite! — poviče onaj iza njegovih leđa.

— Oprostite... — s mukom prozbori Hump.

— Zašto to radite? — poviče Sinclair uhvativši se za stol i uspravivši se. — Čemu sve to?

Netko ga nogom udari iza koljena, pa je kriknuo i pao natraške na pod. Sinclair se preokrene, ali prije nego što se uspio osloniti na ruke, čovjek ga nogom tako čvrsto pritisne na pod da je zastenjao.

— Govorit ćete samo kad vas netko nešto zapita! — reče Orvid. — Razgnjevili ste nas, i to morate shvatiti. Podli ste psi... moji se ljudi osjećaju prevarenim. Znate da sam protiv svakog nasilja, ali moji se ljudi više ne mogu svladati. Evo, oni smatraju da im dva posranca poput vas pokušavaju skrenuti vodu s mlina!

— Ne znam na što ciljaš, Orvide — reče Hump.

Bio je blijed poput stijene, glas mu je drhtao, usne se trzale.

— Pripazi malo, Humpe! Ljudi su sad bijesni. Nemoj da se i ja razgnjevim, jer tada neću ni prstom maknuti za tebe i ovi će te grubijani naprosto raskomadati!

— Što želiš, Orvide?

— Bili ste na putu da uspostavite liniju za prijevoz tereta u Eldorado.

— Eldorado će postati grad — reče Hump. — Potrebne su nam tekoviňe civilizacije. Ubrzo će nam biti potrebna i stalna linija poštanskih kočija...

— Govno vam je potrebno! — vikne Ken Orvid. Žile na sljepoočicama mu nabreknu. — To će govnarsko gnijezdo uvijek ostati isto! Grad? Da čovjek pukne od smijeha! Pa to je megalomanija! Zašto niste došli k nama? Uvijek smo za vas organizirali prijevoz. Htjeli ste nas se riješiti!

— Potrebna nam je redovito opskrba — reče Hump. — Ne svakih nekoliko tjedana troja ili četvora kola s premalo živežnih namirnica.

— Mi ćemo o tome odlučiti! — vikao je Orvid. — Prohtije li nam se, Eldorada više neće biti. Sve ćemo vas otjerati do vraga. Sve ćemo spaliti! Mi smo prvi stigli ovamo. Dopustili smo vam da tražite zlato. Možemo vam to i zabraniti!

— Ne možete. — Hump je sad govorio polagano i promišljeno. Uvukao je glavu, jer je očekivao ponovni udarac. Ipak, ništa se nije dogodilo. — Sad nas ima previše, više nismo samo šačica ljudi! Istina, kopači zlata nisu složni. Međutim, pokušaš li im oduzeti nalazišta, naići ćeš na složnu obranu. Tada će slistiti tebe i tvoju razbojničku družinu, Orvide. Osjećate se snažnima samo zbog toga što ste dosad sređivali jednoga po jednog!

— Niste ti ni tako glup, Humpe! — reče Orvid. — Ali to ti neće mnogo koristiti ako naložim ljudima da ti zakrenu vratom.

— Pusti Jocka — reče Hump.

.— Neću — uzvrati Orvid. — Gdje ste bili?

— Dok držite Jocka, neću reći ni riječi, već...

Opet ga pogodi neočekivani udarac. Glava ga silno zaboli i on se osloni rukama o rub stola.

— Tako nećeš izmijeniti činjenice, Orvide — promrsi Hump kro zube. — Ni moja smrt neće ništa izmijeniti!

— Hoće, Humpe! Tada se više nitko neće zalagati za takve ludorije. Gdje ste bili?

— U raznim mjestima.

— Želim jasan odgovor, Humpe!

— Posjetili smo nekoliko gradova — reče Ben Hump. — Pusti napokon Jocka!

— Još nisi odgovorio, Humpe.

Jock Sinclair prodorno zastenje. Savio se pod čizmom razbojnika. Drugi su se smijuljili buljeći u nj.

— Što zapravo želiš saznati, Orvide?

— Jeste li pronašli koga? Mislim čovjeka koji će uspostaviti liniju?

— Jesmo.

— Koga?

— Neku malu tvrtku u Silver Mountainu.

— Kad stiže prva pošiljka?

Hump je šutio.

— Čekam tvoj odgovor, Humpe.

Hump osjeti kako su ga dvije snažne šake s leđa dograbile za vrat. Obuzme ga strah pred mučenjem, pa čak i strah pred smrću.

Šake se zgrče oko njegova vrata i Humpu ponestane zraka.

— Prvi transport je na putu... — prokrklja. Zahvat oko vrata malo popusti.

— Koliko kola? — zapita Orvid.

— Troja.

— Koliko naoružanih ljudi?

— To ne znam.

— Razmisli, Humpe.

— Samo vozači, vjerujem.

— Nadam se da si rekao istinu, Humpe.

Hump je šutio.

— Pusti ga! — reče Orvid čovjeku koji je nogom pritisnuo Sinclaira na pod. Čovjek podigne nogu i Sinclair se s mukom uspravi. Odmah ga gurnu k zidu. Čovjek zatetura. Dvojica ga dohvate i zadrže ga.

— Bez nas neće biti nikakve linije za Eldorado — reče Orvid. Govorio je polagano i jasno, upravo kao da govori djetetu. — Shvatite to jednom zauvijek. Bez nas neće biti ovoga grada. Nećete nas nadmudriti. Vaš je naum propao!

— Ne možete zaustaviti [illegible] me — reče Hump. — Ljudi [illegible] slobodu! Žele sami odlučivati. Neće dopustiti da im [illegible] novijetate. Istina, [illegible] možete premlatiti, i to je sve.

— Vidjet ćemo, Humpe. Reda Wootona smo već izliječili... nitko ga drugi neće opskrbljivati viskijem. I drugi će postupiti tako. Sve ostaje po starom. Evo... samo ćete morati platiti nešto više ukoliko želite da se ne raz-

gnjevimo. Kopači će davati više od svojih nalazišta, a i vi drugi ćete davati više. A mi ćemo vas opskrbljivati.

— S time je svršeno, Orvide — reče Hump. — Transport je već na putu...

— Ali neće stići — reče Orvid. — Ti i Sinclair više nećete odlaziti iz Eldorada. Već imamo stražu na cesti preko prijevoja. To ćemo gnijezdo držati pod kontrolom... svima ćemo vam pokazati što će se dogoditi ukoliko pokušata praviti svinjarije! — Orvid ustane i reče: — Piješ odvratni viski, Humpe. Ali bolji nisi ni zavrijedio!

Zatim se nagne preko stola i udari gradonačelnika. Hump se sruši zajedno sa stolcem i otkotrlja se po podu.

Ona dvojica dovedu Sinclaira nasred sobe. Treći mu priđe i stane ga udarati. Kad je onaj prestao udarati, Sinclair naprosto klone. Da ga ona dvojica nisu držala, srušio bi se na pod.

Zatim ga bace na stol. Čovjek ostane ležati na stolu cvileći. Jedna ruka i noga se nemoćno klonu kao da više ne pripadaju tijelu.

— Bilo bi najbolje da jednostavno zapalimo tu daščaru — reče neki razbojnik.

— Moći ćemo to i kasnije — odgovori Orvid, pa izađe na stražnja vrata. Ljudi pođu za njim i zapute se Main Streetom. Iz saluna je još dopirala buka. Orvida i njegove ljude nitko nije vidio. Uzjahali su svoje konje i izjahali iz grada.

VI

Tri iskošena natrula križa izjedena vjetrom i nevremenom, stršala su iz sipine. Grobovi su bili odmah pokraj ceste, u liniji što se lagano uspinjala.

— Bit će ih i više... čim se popnemo u brda — reče Ty Haig. — Mogu poslužiti kao putokazi. Ta je dionica doista opasna.

— Sve su planinske ceste opasne — reče Luke Stanford.

— Ova je osobito opasna. Djelomice je tako uska da čovjek stječe dojam da pleše na užetu. S jedne se strane teren strmo spušta, a s druge gotovo okomito uspinje. Ako su mule nervozne, možeš upoznati put u pakao! Na ovećem dijelu ceste nema nikakve mogućnosti okretanja. A kad si jedanput u brdima, cesta je sasvim ravna.

— Nećemo okretati kola, Ty primijeti Stanford. — Okrenut ćemo kola tek pošto stignemo u Eldorado. Nipošto prije.

— Čini mi se da nismo sami u brdima.

— Pa i nismo! — Stanford se nevoljko ogleda kao da bi mogao opet na nebu otkriti znakove koji će ukazati da su Keevin i njegovi pratioci blizu. Zatim reče: — Ali to nema nikakve veze s našim putovanjem u Eldorado. Nema nikakva razloga da okrećemo putem.

Stanford potjera konja i prijaše kolima na kojima je sjedila Nancy.

— Zar još vjeruješ da ćemo imati nevolja? — zapita ga ona.

— Što smo dublje u planini, bolji su izgledi naših neprijatelja da nas zaskoče — uzvrati Luke.

— Možda nas žele samo promatrati.

— Tada bi poslali samo jednoga čovjeka za nama.

Kolona se kretala uzbrdicom. Škripanje kotača i zveckanje opreme zvučali su sad gotovo neprirodno. Mule su dobrano uprle u orme. Stanford potjera konja naprijed. Pomno je promatrao vrhunce što su se dizali pred njim. Obuzme ga osjećaj da će se ubrzo nešto dogoditi.

Posljednjih dana nije više vidio progonitelje. Bolje su se prikrivali. No, Stanford je točno znao da nisu zaostali.

Htjede se okrenuti u sedlu, kadli zapazi neko svjetlucanje iznad ceste. Uspravi se u stremenima i dohvati dalekozor. Podigne ga k očima i ugleda čovjeka na nekoj stijeni pokraj pošumljenog obronka. U idućem trenu .neka zaglušna tutnjava razbije tišinu vrućega poslijepodneva.

Konj se uplaši. Umalo što ne zbaci Stanforda. Pastuh se okrene a Stanford poviče:

— Stoooj!

Na onoj stijeni, na kojoj je malo prije stajao čovjek, odjednom se pojavi oblačić prašine. Spuštao se naniže i naglo povećavao. Bio je to sablasni prizor... Tutnjava i grmljavina su postajale sve jače, zaglušnije: lavina!

Mule se silno uplaše. Prednje se životinje u zapregama stanu propinjati nastojeći se riješiti ormi. Glasale su se nekim tužnim njištanjem.

Darrow, koji je upravljao prednjim kolima, dobro priteg-ne uzde i nekoliko puta udari životinje bičem. Naposljetku ih uspije smiriti.

Kola se okrenu gotovo na mjestu. Stanford je sve to vidio kao kroz neku mutnu staklenu ploču, jer se pokušao istodobno usredotočiti na Nancy, kola »studebaker« i lavinu.

Kola kojima je upravljao Darrow ispriječila su se na cesti. Dalje nije dospio jer bi inače skliznuo na sipinu koja nije pružala nikakva oslonca mulama ni kolima.

Haig i Carter su također pokušavali okrenuti kola poprijeko. Naposljetku ih okrenu tako da su stražnjim dijelom bila okrenuta k obronku niz koji se sručila lavina vukući sa sobom kamenje, sipinu i bilje. Prašina se u međuvremenu pretvorila u neprozirni zid koji se stalno povećavao.

Stanford potjera konja k Nancy, dohvati jednu mulu za oglav i okrene je. Pri tome je morao čvrsto držati uzde svojega konja, koji se divlje otimao.

Nancy je uzalud povlačila uzde, mule je više nisu slušale.

Kad se lavina sručila na nizinu zapadno od ceste, Stanford je upravo okrenuo kola. Tutnjava se pretvori u prasak.

Iverje i kamenje stane zviždati zrakom iznad kola. Prašina sasvim obavije ljude, kola i životinje. Vozači su sad stajali na bokovima povlačeći uzde, ne dopuštajući prestrašenim mulama da povuku kola niz strminu. Propinjale su se i toptale kopitima, pa je postojala opasnost da slome koje rudo ili da pukne remen orme.

Veliko se kamenje kotrljalo cestom. Jedan tresne o lijevi stražnji kotač Haigovih kola. Stanford pomisli da će se kola slomiti, no ipak su izdržala.

Luke Stanford podbode konja i poviče:

— Usmjerite kola kako su bila i prije!

Zatim pojaše uz obronak kroz prašinu što je izjedala sluznice. Zakašlje, a oči su mu suzile. Morao se što prije izvući iz prašine. Premda nije vidio gotovo ništa, zapazi da je dio ceste zasut. Da su se kola nalazila tridesetak metara dalje od sadašnjeg položaja, lavina bi zahvatila barem jedna ili dvoja kola i svakako bi ih teško oštetila.

Stanford je sad opet vidio onu stijenu. Tamo je netko pokrenuo lavinu. Učini mu se da je zapazio neki pokret, ali u to nije bio siguran, jer ga je sunce zaslijepilo čim je izašao iz oblaka prašine. Konj je sad opet bio poslušan i Stanford ga potjera s ceste, presiječe nizinu zapadno od nje, zatim uz obronak obrastao šipražjem.

Lavina se spustila uz granicu grmlja. Ondje je obronak bio strmiji, vidjeli su se i tragovi kamenja što se skotrljalo nizbrdo. Lavina se pokrenula s mjesta što se nalazilo pedesetak metara iznad ceste.

Stanford još nije mogao vidjeti svoja kola jer su se nalazila u oblaku prašine. Pažnju je usredotočio na predio iznad sebe.

Na stijeni se sada pojavi nekoliko muškaraca. Stanford odmah skoči sa sedla, žustro se pokrene uzbrdo i zastane iza zakržljalog bora. Podigne pušku i ispali hitac.

Ne gledajući kamo je udarilo tane, ubaci novi metak u cijev i ponovo podigne pušku. Prasak odjekne među brdima. Tanad se zabijala u stijenu.

Ljudi su sustali. Stanford krene dalje. Nalazio se pedesetak metara ispod stijene. Odjednom zapazi gore neko svjetlucanje. Baci se potrbuške na tlo i ostane ležati ispod šipražja. Tanad je prozujala visoko iznad njega. Strijelac očito nije točno znao gdje se Stanford nalazi. Njegov zaklon je zacijelo bio bolji nego što je sam mogao povjerovati.

Na trenutak se ogleda. Oblak prašine što ju je podigla lavina se polagano slijegao. Haig, Carter i Darow okretali su kola u smjeru vožnje. Nancy nije vidio. Ponovo pogleda naprijed.

Na stijeni zasvjetluca kovina. Stanford pažljivo nacilja. Sunce

mu je ponešto smetalo, ali sad više nije mogao promašiti. Čim je povukao otponac, znao je da je pogodio. Tane pogodi cijev puške što je izvirivala preko stijene.

Na trenutak ugleda ruku, zatim začuje krik. Puška poleti uvis, potom padne na tlo i počne se kotrljari istim putem kojim i lavina.

Stanford skoči i potrči uz obronak. Prije nego je stigao do stijene, začuje topot. Stigavši na stijenu, nije vidio nikoga. Među kamenjem je pronašao samo nekoliko čahura...

Stanford se okrene. Siđe niz obronak neprestano osluškujući i promatrajući okólicu.

Ali ništa se nije dogodilo. Stigavši do konja, uhvati ga za uzde i povede za sobom. Kad je stigao na cestu, Darrow je sa svojim kolima upravo prolazio pokraj hrpe kamenja i sipine što su mu djelomice zasuli put.

— Nestali su! — poviče Stanford.

— Opet će doći — reče Haig. — Imao si pravo, Luke. Eto, sad baren točno znamo da imamo neprijatelja. Međutim, braća su se ipak prenaglila.

— Neće ponoviti grešku. — Stanford projaše pokraj kola prema Nency. Bila je blijeda. Pušku je opoložila na bok pokraj sebe. Mule su se sasvim umirile i sad su poslušno reagirale na svaki trzaj uzda.

— Je li sve u redu? — zapita je Stanford.

— Pa što da ne bude u redu?! Nikome se ništa nije dogodilo. A ti doista nisi morao sam jahati uzbrdo! Zar si zaboravio na grobove?

— Besmrtan sam — uzvrati Stanford i pokuša se nasmiješiti. — Nitko nas neće sahraniti. Delorianovim vukovima to neće poći za rukom.

— Možda i nije bila tako loša zamisao da napadnemo momke prije nego što stignemo na prijevoj — reče Nancy. — Ali sad je prekasno.

Stanford ne odgovori ništa. Pokraj djevojčinih kola pogleda grobne križeve uz rub ceste. Bacali su dugačke sjene.

Prašina se sasvim slegla. Sunce je peklo. Povjetarac što je sklizio niz obronke nije mogao rashladiti zrak. Iznad one stijene zrak je čak i titrao. Čulo se samo škripanje kotača i topot kopita.

Što su više napredovali, teren je postajao sve teži. Šuma se ponegdje spuštala sve do ruba ceste. Bila je gusta i neprozirna, iz nje je posvuda vrebala opasnost.

Ljudi na bokovima kola su bili krajnje napeti. Svu su pažnju usredotočili na mule i put ispred njih. Ipak, povremeno su i zabrinuto pogledavali uzvisine, visoravni i rubove šuma.

Stanford je opet jahao na čelu. Sunce mu je palilo leda, znoj mu se sa zatiljka slijevao niz vrat. Napetost živaca postajala je upravo nesnošljiva. Cesta je

bivala sve strmija i neprolaznija. Vrhovi što su se dizali ispred njih učinili bi mu se nesavladivima čim bi pomislio na mogućnost prepada.

Promicao je sat za satom, kola su polagano napredovala planinskom cestom uz najveće naprezanje ljudi i životinja. Lukeu Stanfordu se učini gotovo nevjerojatnim da bi u tome negostoljubivom predjelu mogli živjeti ljudi. Ali natrag se više nije moglo ...

* * *

»Još 20 milja do Eldorada«!

Ploča se nalazila na nekom zavoju ceste. Nevrijeme ju je dobrano načelo, no znakovi su se još mogli pročitati.

Ispod toga je netko dodao: »Još 16 grobova do Eldorada! Neka vrag nosi tu cestu!«

— Počinjem shvaćati zašto nitko nije htio prihvatiti taj posao — reče Nancy. — Hump i Sinclair nisu ništa spominjali mnoge nesreće što su se ovdje dogodile.

— Ako su sve nesreće nalikovale na onu lavinu što nas umalo nije zahvatila, imali su valjanih razloga da to ne spominju — reče Stanford.

— Tako je to u planini— reče Haig. — Već dugo nisam vozio tom cestom. No onda još nije bilo toliko grobova. Ta cesta doista nije za početnike. Planina je sama po sebi dovoljno opasna.

— Prema tome, tom je cestom vozilo previše neiskusnih vozača!

— Zacijelo je tako — reče Haig. Skrene kolima u zavoj iza ploče. Sad se pojavi neki plato.

— Ovdje ćemo se odmoriti do sutra ujutro — reče Stanford. — Mule su iscrpljene.

— A i mi — doda Carter.

Na malom zaravanku ljudi zavezu kola u polukrug, zatim sidu s bokova i raspregnu životinje. Stanford i Darrow skupe pruća na rubu zaravanka. Dok je Nancy raspirivala vatru, Stanford pretraži okolicu. Nije pronašao nikakvih tragova koji bi ukazivali na to da su ovdje boravili ljudi. Ali to nije mnogo značilo: tlo je bilo vrlo tvrdo, pa se tragovi nisu mogli ni zadržati.

Naposljetku se Stanford vrati u logor. Mrak se naglo spuštao, postajao je sve gušći.

— Spavat ćemo preko, u šumi — reče Stanford, zauzevši mjesto pokraj vatre i prihvativši lončić s kavom što mu ga je pružio Darrow. — Pokraj kola će ostati samo jedan.

— Jesi li pronašao kakve tragove? — zapita ga Nancy.

— Nisam. Ali mjesto je vrlo prikladno za napad — reče Stanford napregnuto zureći u mrak. — Ne bih želio da nas opet iznenade.

— Ostat ću kraj kola — reče Darrow.

Stanford mu kimne i reče:

— Poći ćemo čim se vatra ugasi.

* * *

Noć je bila mlaka. Između obronaka i šuma Buckeye Monta-

insa nagomilala se dnevna žega i za noćnih je sati tek neznatno popustila.

Stanforda nisu nimalo smetali mnogobrojni raznovrsni šumovi u šipražju ispod snažnih krošnji stabala, koji nekada zatihnu, i koji svjedoče o nekom tajanstvenom životu što se odvija gotovo nezapaženo.

Često je noćio u prirodi samo s jednim pokrivačem i sedlom umjesto jastuka. Ali žena nije nikad bila pokraj njega.

Nancy je ležala do njega. Dijelili su isti pokrivač. Premda su bili odjeveni, Stanforda je uzbuđivao njezin dodir. Oko njih je vladao mir. Legli su nešto dalje od Haiga i Cartera. Iako je bio umoran, Stanford nije mogao zaspati. Nancy također. Okretao se s jedne strane na drugu. U jednom trenutku Nancy otvori oči.

— O čemu razmišljaš? — zapitao je šaptom.

— Htjela bih da smo sami ovdje, da ne postoji ništa što bi nas smetalo.

— Možda ćemo i to jedanput doživjeti.

— Obećaj mi da više nikad nećeš krenuti na put bez mene ...

— Obećavam.

— Misliš li da ćemo moći ostati u Silver Montainu pošto se vratimo?

— Zar se bojiš nevolja s Delorianom? — Stanford je zagrli desnom rukom. — Jednoga će se dana morati pomiriti sa situacijom. Ali ...

Začuje se snažni zvižduk. Nalikovao je na glasanje šišmiša. Stanford odmah zašuti i okrene glavu. Nancy se pridigne na lakat. Stanford je odmah pritisne k tlu. Izvuče se ispod pokrivača, trgne revolver i ukoči se čučnuvši.

Zvižduk se ponovi. Sad je bio nešto bliži.

Stanford pogleda Haiga i Cartera. I oni su ga čuli i ustali.

— Ostani ovdje! — došapne Luke djevojci. Zatim otpuže do ruba šume i pritaji se. Promatrao je proplanak. Uski je mjesečev srp vrlo slabo obasjavao zemlju.

Carter se sa strane približi Stanfordu i šapne:

— Vidio sam tri momka ... stigli su sa sjevera i sad već moraju biti kod kola.

— Pokušaj prijeći na drugu stranu a da te ne opaze prerano — reče Stanford. — Kad zapucam, pucajte i vi. Tada se možemo samo ponadati da Darrov ne izviri previše iz kola.

Carter se udalji. Stanford više nije mogao vidjeti ni njega ni Haiga.

Sad je Stanford bio sasvim miran, kao i uvijek kad bi neizvjesnost prošla i kad bi valjalo nešto odlučiti. Poslije nekog vremena udalji se od šume i otpuže proplankom. Zastane iza neke stijene i opazi ljude o kojima je govorio Carter.

Kretali su se između kola. Zacijelo su odnah ustanovili da je logor prazan. Sad bi morali

znati da su upali u stupicu. Najvjerojatnije će se dati u bijeg.

Stanford nije htio više čekati. Podigne revolver i počne pucati. Prasak revolvera raspara tišinu noći i među brdima odjekne nekoliko puta snažnije. Stanford prižmiri da ga ne bi zaslijepio plamičak na vrhu cijevi, zatim ponovo napne kokot i ispali hitac, a onda nastavi pucati.

S druge strane proplanka također zapraskaju hici. Carter i Haig su uspjeli. Nalazili su se negdje na suprotnoj strani.

Stanford zapazi kako one tamne prilike što su se šuljale oko kola trče zaravankom. Obuzme ih divlja panika, okrenu se, vrate se kolima i potraže zaklon iza njih.

Netko nešto poviče. Povik se nije mogao razumjeti. Pucnji su neprestano praskali. Iza jednih kola sad i Darrow počne pucati.

Stanford skoči i pohita kolima. S druge strane dodu Carter i Haig. Proplankom su odjekivali hici.

Neka tamna prilika iskoči iza nekih kola divlje pucajući oko sebe. Stanford osjeti zvižduk tanadi oko ušiju. Sam je pucao s boka. Ispali i posljednji metak. U svjetlu plamička s grla cijevi zapazi kako se razbojnik srušio.

U istom trenu i drugi izidu iz zaklona iza kola i potrče na južni kraj proplanka, gdje se cesta preko prijevoja sužavala. Tu je bilo i nekoliko stijena koje su pružale zaštitu. Momci su neprestano pucali da bi osigurali povlačenje.

Stanford ugleda Darrowa kako iskače iz kola u kojima je dosad stražario. Pucao je iz svoje stare karabine »kentucky« velikog kalibra. Stanford opet napuni revolver. Klekne da bi bio što manji cilj. Zapazi kako je Darrow pogodio svoj cilj. Ilane je razbojnika doslovce podiglo uvis i on je pao na tlo i ostao nepokretno ležati.

Poslije bučnoga praska stare puške zavlada tišina. Neugodna, napeta, upravo opasna tišina! Razbojnici su nestali u mraku. Stanford i njegovi ljudi su i nadalje vrebali na svojim položajima.

Odjednom se Haig pojavi između kola. Klekne pokraj čovjeka kojega je pogodio Stanford. Stanford ustane i pride mu.

— Jedan od Delorianovih nitkova — reče Haid. — Još je živ.

Čovjek je krkljao. Stanford se sagne k njemu, zadigne glavu, a Carter mu stavi čuturu na usta. Čovjek povuče gutljaj, no odnah se zakašlje i umalo se ne uguši.

— Koliko vas ima? — zapita Stanford. Morao je još dva puta ponoviti pitanje.

— Pet ... — prokrklja onaj drugi. — Ne želim ... umrijeti ...

— Pa tko to želi! — Stanford ispusti čovjekovu glavu. Vidio je da mu više nema pomoći. — Tko puca na druge, mora računati s time da će mu oni uzvra-

titi istom mjerom. Šteta što Delorian nije ovdje ... mogao bi mu se zahvaliti!

Čovjek ga više nije čuo. Bio je mrtav. Stanford ustane. Kosnula ga se smrt tog čovjeka, premda ga je on namjeravao hladnokrvno ustrijeliti.

Potrči proplankom k čovjeku kojega je pogodio Darrow. I ovaj je bio mrtav. Tane kalibra 0,69 je načinilo golemu ranu.

Keevin je očito pobjegao. Zacijelo je s onom dvojicom preostalih uvidio da je dalja borba za njega besmislena.

Priđe Haig i Stanford mu reče:

— Još su trojica.

— Nema više razloga za zabrinutost — uzvrati Haig i zapucketa prstima.

— Ukoliko su dovoljno lukavi, tri čovjeka mogu učiniti mnogo štošta — progunđa Stanford. — Lavinu može pokrenuti samo jedan čovjek.

— Kažem ti, Luke, napunili su gaće!

— Ovisi to o iznosu što ga je Delorian obećao ukoliko nas zaustave. Vjerojatno je posrijedi hrpa novca. Ili barem dovoljno da se izlože opasnosti.

Stanford zapazi neku vitku priliku ipred šume. Odmah začuje Nancy:

— Je li sve u redu?

— Sve je u redu — reče Stanford. Pošto je Nancy prišla, Stanford je zagrli i povede kolima. — Poginule ćemo prekriti kamenjem. Krećemo malo prije izlaska sunca. — Zatim se okrene Haigu i zapita ga: — Hoćemo li ubrzo stići na mjesto gdje bi nas mogli ponovo napasti?

— Koliko se sjećam, moramo proći kroz neki kanjon.

— Možemo li ga zaobići?

— Nikako.

Stanford pođe dalje i reče Nancy:

— Delorianovi su ljudi izgubili prvo kolo!

— Drugo — uzvrati Nancy. — Lavina nas nije zaustavila.

— Možda je to bilo samo upozorenje. Ali sad je ozbiljno. Bojiš li se?

— Samo za tebe — odgovori Nancy privivši se uz njega.

— Dobro je što si ovdje — reče Stanford. — Bio sam lud, dugo sam se protivio tome.

Zajedno se popnu na mala kola. U ušima im je još šumjelo od pucnjave. Bili su previše uzbuđeni a da bi mogli odmah zaspati. Znali su da se kreću u neposrednoj blizini smrti, da bi svaka noć mogla biti posljednja. Ali nisu više govorili o tome. Bili su svjesni činjenice da bi već sutra mogli poginuti, i to je njihovim osjećajima pridalo posebnu snagu. Stanford osjeti čvrsto i toplo djevojčino tijelo. Ona mi je rukama prolazila kroz kosu, hvatala ga za ramena, osjećajući pri tome njegovu snagu. Zatim utonu jedno u drugo i za trenutak zaborave prijetnju što je vrebala na svakom mjestu.

VII

Fred i Bass su mrtvi — reče omanji krivonogi čovjek, zureći

u Keevina užasnutih očiju. — Spominjao si da je sve sasvim jednostavno. Rekao si da ćemo noću upasti u logor i postrijeljati sve što se kreće. A koga su postrijeljali?

— Stamford ima više pameti u malom prstu nego ti u glavi! — reče drugi crvenobradi, mršavi čovjek, trljajući rukama iskrivljeni limeni lončić, iz kojeg se pušila crna kava.

— Umuknite! — Keevin se ujede za donju usnu. — Pa tko je pobjegao na prvi pucanj?

— Ta vidio sam da je Fred pogođen... bila bi prava ludost ostati tamo! — reče krivonogi.

— Ja sam za to da odmah nestanemo. — Crvenobradi čovjek ispije svoju kavu i odloži lončić. — Ne ostajem više ni trenutka!

— Onda se uopće i ne moraš vraćati u Silver Mountain! — odreže Keevin. — Ovdje smo jer smo dobili zadatak. Ne mogu se vratiti Delorianu i reći mu da smo naprosto pobjegli.

— Ne možeš?! — Krivonogi zaklima glavom. — Možemo mu reći da smo imali sreću i izvukli cijelu kožu.

— Ti mu to kaži! — reče Keevin. — Ja ću...

Iza svoja dva pratioca odjednom ugleda neke ljude što su se pojavili iza neke stijene, nepunih deset metara udaljeni od logorišta.

Jutarnja se maglica još povijala između stijena, zavlačila se u usjekline i nizine. Zrak je bio rijedak.

— Što ćeš uraditi, Keevine? — zapita ga crvenobradi.

Keevin je šutio. Zurio je u ljude koje njegovi drugovi još nisu opazili. I odmah ih ocijeni kako valja: bili su to ljudi njegova kova: grubi, hladnokrvni, zli. Na sebi su imali razderanu i otrcanu odjeću. Njegovali su očito samo oružje. Upali su im obrazi bili prekriveni bradama.

Krivonogi se okrene i odmah posegne za revolverom.

Iza one stijene prasne hitac. Krivonogi zaurla poput ranjene zvijeri. Zatim padne, a tane završi u ognjištu. Ogarci se razlete. Krivonogi je ležao na tlu, previjao se i cvilio.

Crvenobradi također skoči, no odmah zastane kao ukopan. Keevin se u međuvremenu nije ni pomakao. Začuo je korake. Sa strane je ugledao nekoliko ljudi koji su koračali onim istim putem kojim je i on stigao ovamo. Na čelu se kretao visok, mršav, ružan momak. Svojim je držanjem pokazivao da je vođa.

— Otkopčajte svoje topove! — naloži mršavi. Zatim zatakne palac za pojas s oružjem i doda: — Ušutkajte to drečalo!

Jedan od njegovih ljudi podigne pušku i udari. Krivonogi se preokrene na leđa. Oči mu stakleno zasjaju. Sivo se jutarnje nebo odrazi u njegovim zjenicama.

— Nemojte... — poviče crvenobradi. — Zašto ste zatukli Garyja?

Drščućim prstima Keevin ot-

kopča pojas s oružjem i spusti ga na tlo.

— Tko ste vi? — zapita mršavi.

— Tražimo zlato — odgovori Keevin. — Namjeravamo u Eldorado.

Mršavi udari... koščata mu je šaka bila tvrda poput drveta. Keevin padne, zatim se ošamućen pridigne.

— Nerado ponavljam pitanja — reče mršavi. — Ja sam Ken Orvid. Kako se ti zoveš?

— Keevin...

— U redu, Keevine. Onda pripazi: ova brda pripadaju meni. Postavim li ti pitanje, odgovorit ćeš odmah i reći ćeš istinu.

— Niste morali zatući Garyja... — reče Keevin.

— Ništa o tome nisam pitao.

— Mi smo... — Oprez! — Orvidov je glas zvučao oštro. — Dobro znam kako izgledaju kopači zlata. Znam da još nikada niste imali kramp u rukama! Znam da ste sinoć imali neki okršaj.

— Krećemo se za transportom — prizna Keevin. — Imamo zadatak...

— Tko vam ga je dao?

— Lee Delórian. Posjeduje nekoliko rudnika u Silver Mountanu. Želi slistiti Lukea Stanforda, čovjeka kojem pripadaju kola.

— Mislim da govoriš istinu — pohvali ga Orvid. — A zašto su Delorian i Stanford neprijatelji?

— Delorijan želi osnovati tvrtku koja će se baviti prijevozom.

— Što namjeravate?

— Uništiti Stanforda i njegove ljude i dovesti kola u Eldorado.

— A onda?

— Predložit ćemo ljudima da ih mi redovito opskrbljujemo.

— Sve mi je jasno, Keevine! Ali to nećete uraditi.

— Zašto?

— Jer ja tako kažem! — zaurla Orvid. — Zar još nisi shvatio tko ovdje zapovijeda?!

— Nećete uspjeti. Bude li potrebno, Delorian će platiti i vojsku i otjerati vas iz brda poput čopora kojota!

Orvid ga opet udari i Keevin se sruši

— Tvoj gospodin Delorijan je za mene pješčana buha i ništa više. Nećemo propustiti taj transport a ni vas!

— A zašto? — Keevinov je glas podrhtavao. Strah se ukopao u njemu. S one stijene im sad priđe još nekoliko ljudi. Dvojica pograbe crvenobradog i odvuku ga od Keevina. — Ako vi ne želite propustiti transport, ciljevi su nam isti, jer mi...

— Govno nam je isto! — vikne Orvid. — Vi želite isto što i Stanford. Ali mi nećemo dozvoliti da se netko ovdje umiješa i pokvari nam posao. Svima ćemo vam podijeliti nezaboravnu pouku!

— Pa poslušaj me već jedanput! — zdvojno će Keevin. — Valjda se možemo sporazumjeti. Gospodin Delorian je poslov-

ni čovjek. Uvijek će odabrati put koji je najbolji za sve. Kažem li mu da vi kontrolirate cestu za Eldorado, prenijet će posao na vas i redovito će vam dostavljati robu da biste mogli opskrbljivati Eldorado.

— Zbilja?! Ja mislim drugačije. Eldorado postaje zanimljiv za neke glupane koji smatraju da će ondje zaraditi hrpu dolara. Pri tome nas žele istisnuti, ali mi to nećemo dopustiti. Ortaci nam nisu potrebni. Dosad smo sami vodili naš posao, a tako će i ostati!

— Sve ćemo reći gospodinu Delorianu. Zacijelo će se suglasiti s time... odvrati Keevin.

— Ništa mu nećete reći — reče Orvid. — Morali ste se obavijestiti prije nego što ste stigli ovamo. Ukoliko vrijedite nešto svom šefu, vjerojatno će poslati ljude u potragu za vama. No, ako je mudar, naprosto će vas zaboraviti!

— Što to znači? — Keevin se pokuša pokrenuti natraške, ali naleti na nekog čovjeka koji ga je udario puškom i on opet zateturа k Orvidu.

— I on pita što to znači! — reče Orvild.

Drugi se zlobno nasmiju.

— Ali mi smo na istoj strani! — poviče Keevin.

— Neka te vrag nosi, Keevine! — zaurla crvenobradi. — Ti si nas umiješao u sve to... Ti si svemu kriv, ti...

Netko ga udari kundakom. Crvenobradi padne na tlo, a dvojica ga razbojnika odvuku.

— Pregledajte im torbe na sedlima — reče Orvid. — Zatim obradite Keevina da ne bi ništa zaboravio. Želim saznati sve namjere njegova šefa.

Orvid se okrene o popne se uz obronak. Sunce je upravo izlazilo. Zrak se brzo zagrijavao. Orvid izvadi vrećicu s duhanom i vješto smota cigaretu. Sjedne na kamen i pogleda cestu što je ispred njega vijugala. Nebrojne su serpentine vodile u neki kanjon.

Nije bilo nimalo teško držati cestu na oku. Još je lakše bilo s visine otvoriti vatru na sve što se njome kreće. Pokraj nje je bilo dovoljno križeva koji su to dokazivali. Neke je od tih križeva posijao Orvid.

Začuje očajničke krikove Kwevina, no nije se ni okrenuo. Krikovi su postajali sve češći i glasniji da bi naglo utihnuli.

Nastane tišina. Orvid začuje korake iza sebe. Priđe mu jedan od njegovih ljudi i reče:

— Nije nam mogao mnogo reći.

— Svejedno — reče — Orvid. — Znam sasvim dovoljno. Sve nam je to zamijesio taj prokleti Hump... Umišlja da je veliki čovjek jer su ga kopači odabrali za gradonačelnika. Obračunat ćemo s njim čim sredimo svoje poslove na prijevoju. Poslije toga neće više nitko divljati po našem području...

— Transport će ubrzo biti u kanjonu — reče drugi čovjek.

— Znam — reče Orvid uvlačeći dim cigarete.

* * *

Životinje su bile gotovo sasvim iscrpljene. Stanford se u nekoliko navrata pobojao da će morati ostaviti dio tereta pokraj ceste, jer mule inače neće moći savladati strminu. Na pojedinim dionicama vozači su morali sići sa kola i voditi zaprege. Pogotovu tamo gdje je cesta bila tako uska da bi i najmanja napetost mula mogla uroditi teškom nesrećom. S istočne strane kolne ceste teren se naglo spuštao. Iscrpljeni su bili svi, ne samo životinje. Tome je mnogo pridonijela napetost živaca: ljudi su neprestano očekivali da će se nešto dogoditi, da će odozdo sa stijena zapucati puške. Ali — ništa se nije dogodilo. Svima se činilo da je Haig imao pravo rekavši da se Delorianovi ljudi više neće upuštati u borbu. Unatoč tome Stanford je bio i te kako budan.

Nebo je na zapadu poprimilo crvenu boju. Purpur se spuštao na planinu kao da će zapaliti vrhunce.

Vrući je vjetar umorno puhao planinskom cestom. Stanford je sjahao. Hodao je pokraj životinje držeći lijevicom za uzde, a u desnoj ruci nosio karabinu »sharps«. Kretao se na čelu. Zapazivši mračni ulaz u kanjon, nehotice uspori korak. Napeto je promatrao. Međutim, neobični je stjenoviti krajolik djelovao ukočeno i mrtvo. Dojam života je pobuđivala samo rijeka što je usjekla svoje plitko korito u stjenovitom dnu kanjona. Njezino je žuborenje i zapljuskivanje valića djelovalo osvježavajuće poslije dana provedenog na dnevnoj žezi. Stanford odmah zapazi neku priliku nadomak ulazu u kanjon. Odbaci uzde i olabavi kolt u koricama.

Ondje je nepokretno stajao čovjek u sjeni.

Prema svemu sudeći, promatrao je kolonu vozila.

Prišavši bliže Stanford povjeruje da poznaje tog čovjeka. Pretpostavljao je da je posrijedi stupica. Pokretom ruke odmah naloži svojim vozačima da zaustave kola. Zatim se pokrene naprijed.

Na tridesetak metara prepozna Keevina. Sad je bio siguran da je to stupica. Podigne karabinu i napne kokot.

— Kakva je to igra, Keevine?

Odjedanput spusti pušku i krene dalje: Keevin ga nije mogao čuti.

Bio je mrtav...

Stanford zastane kao ukopan. Pokuša shvatiti što je vidio pred sobom... ali ipak nije shvaćao ništa.

— Zaboga... — začuje Cartera kako je zavapio iza njega pa se okrene.

— Zacijelo su se posvađali. Možda Keevin nije htio odustati, a ona su se dvojica htjela vratiti.

— Prije bih rekao da je Keevin htio odustati... tako mi se

barem čini — reče Carter. — Ili je to upozorenje...

— Doista čudan način upozoravanja! — Stanford je morao odvratiti pogled od Keevina. Bio je uvjeren da se leš nije dugo nalazio ovdje, jer bi se inače već okupili lešinari. — Odvežite ga! — naloži pa uđe u kanjon.

Već poslije pedesetak metara naiđe na zakržljalo drveće i sipinu što su zatvarali prolaz. Pogleda obronke i spusti se k rijeci. Nigdje nije vidio ljude, a ipak je bio uvjeren da ga promatraju.

Okrene se. Kola su stigla do ulaza u kanjon.

— To je upozorenje — reče Stanford. — Prelaz je zatvoren. Bit će nam potrebne mule da bismo ga raskrčili.

— A što onda? — zapita Haig.

— Onda ćemo dalje — uzvrati Stanford: — Najprije ćemo se nekoliko sati odmoriti. Krenut ćemo prije ponoći. Želio bih da nam do jutra taj kanjon bude za leđima.

— Prava mišolovka! — reče Carter.

— Da, za miševe — odgovori Stanford. — Ali mi nismo miševi. Raspregnite prvu zapregu. Očistit ćemo prolaz.

— Možda je ovdje mnogo više od pet Delorianovih ljudi. — Darrow pogleda Keevina i nehotice se strese. — Tko je to mogao uraditi...?

— Svakako znamo da nismo sami i da imamo posla s nitkovima koji ne zaziru ni od čega. — Stanford još jedanput pogleda Keevina, a zatim se zaputi k Nancy.

Nije dobro poznavao Keevina, a nije ga ni osobito mrzio. Ipak, takav svršetak nije nitko zavrijedio. A okolnosti te pogibije za Stanforda su još uvijek bile zagonetne.

— Dok mi radimo u kanjonu, promatraj padine i rijeku — reče Stanford djevojci. Nancy problijedi, no ipak kimne. — Zapaziš li što, odmah pucaj! Od ljudi koji su tako sredili Keevina ne mogu se očekivati nikakvi obziri.

— Ne bismo li pričekali do sutra ujutro, pa tek onda krenuli u kanjon? — zapita Nancy.

— Opasno je naći se u kanjonu pri svjetlu dana — uzvrati Stanford. — Mogu nas naprosto postrijeljati s padina. U mraku su izgledi podjednaki: vidi se slabo, ali ni momci koji nas progone ne vide bolje. — Prije nego što je pošao dalje, doda: — Lijepo je bilo sinoć!

— I nije posljednji put.

— Nikad se ne zna. Evo, bilo je lijepo, makar se nikad ne ponovilo...

— Ne smiješ tako govoriti, Luke.

— Spomenuo sam samo ono što si ti mislila. — Pomiluje je po ruci, okrene se i uđe u kanjon.

* * *

Odjednom odjekne nekoliko pucnjeva. Isprva se nije mogao odrediti smjer iz kojega se pucalo. Zacijelo je nekoliko strije-

laca zapucalo odjedanput, a jeka je pucnjeve pretvorila u pravi pakao pucnjave.

Isprva se nisu mogli otkriti ni plamičci na cijevima. Strijelci su ih zacijelo nekako pokrili. Između stijena kanjona grmilo je kao da pucaju topovi.

— U zaklon! — Stanford se baci pod kola kojima je upravljao Darrow. Drugi također potraže zaklone pod kolima.

Upravo su — naposljetku uz pomoć nekoliko baklji — uklonili sipinu i ponovo pokrenuli transport. A sad se pucalo bez zastanka.

— Zaboga... — Nancy prekrije uši dlanovima.

— Nemojte dopustiti da vas natjeraju u paniku! — Stanford je napregnuto zurio u tamu.

Iznad prolaza zapazi slabi plamičak. Tamo je očito bio strijelac. Izvuče revolver i nasumce ispali nekoliko hitaca u onom smjeru. Puščana paljba popusti. No tanad je još orala pokraj ljudi, nekoliko je metaka završilo i u kolima.

Odjedanput sve zatihne. Tada se iz mraka pojave sjene. Prilazile su poput sablasti s drugoga svijeta. Približavale su se sa sviju strana, pa se Stanford zapitao odakle svi ti napadači. Nije mogao povjerovati da bi onaj umirući čovjek sinoć lagao. Zapravo nije više bio u stanju lagati. Ali možda je Delorian poslao pojačanje ili je Keevinova skupina bila samo izvidnica. Ako je tako, onda je Delorian doista čvrsto odlučio da u Buckeye Mountaisu izbori konačnu pobjedu...

Unatoč tome, Stanford nije mogao povjerovati u to. Nije imao ni dovoljno vremena razmišljati o svemu. Otpuže k Nancy, legne pokraj nje da bi zapucao čim bi jasnije vidio priliku kojega napadača. Nancy je također pucala. Inače je bila sasvim smirena, postupala je uistinu hladnokrvno, bez ikakve napetosti.

Pucnjava se opet pojača. Napadači se sad više nisu pojavljivali. Mrakom kanjona neprestano su sijevali plamičci. Tanad je udarala o stranice kola. Životinje su povlačile orme, njištale kao sumanute. Dim baruta ispuni zrak u klancu.

Tamne su prilike napadača, čini se, bile posvuda. Djelovali su poput sablasti. Upravo tako su se pojavljivali da bi opet nestajali.

Stanford zapazi kako nekoliko tamnih prilika hita uza strminu. Pucao je za njima, ali nije imao nikakvih izgleda da koga pogodi.

Odjedanput opet zavlada tišina. Stanford prigušeno pita:

— Jeste li cijeli?

— Sve u redu! — javi se najprije Darrow, zatim Carter i Haig.

— Ne smijemo gubiti vrijeme. — Stanford ustane. — Odmah krećemo dalje!

Nitko mu nije protuslovio. Druge mogućnosti zapravo nije

ni bilo. Nisu se mogli vratiti. A kad bi ovdje ostali ležati, danje bi ih svjetlo stavilo u vrlo nezgodan položaj: omogučilo bi napadačima da precizno gađaju.

Bičevi zapucketaju, kotači zaškripe. Umorne se životinje zabiju u remenje ormi.

Stanford se kretao ne čelu, pješice, vodeći konja za uzdu. Jetki se vonj barutnoga dima osjećao posvuda, pratio je ljude i životinje poput daha kuge.

Vidljivost je bila loša. Što su dublje ulazili u klanac, mjesečevo je svjetlo postajalo sve oskudnije. Žubor rijeke što je protjecala pokraj ceste je gotovo zvučao poput prijetnje.

Ljudi su bili silno napeti. Svakog su trena očekivali pucnjavu. Osobito su strahovali uzim dijelovima klanca, jer je ondje opasnost bila najveća.

Ali razbojnici se nisu pojavljivali

* * *

Kad bi se naglo sagnuo ili okrenuo. Ben Hump bi ponekad još osjećao boli. Udarce šakama i nogama što su mu ih zadali Orvidovi razbojnici tada bi osjetio čak do vrška nožnih prstiju.

Sinclairu je bilo gore. Još uvijek nije mogao jesti meso, jer ga je jedan razbojnik udario šakom u usta

Kad bi se prisjetio one noći kad su razbojnici zaskočili njega i Sinclaira, Bena Humpa bi obuzeo silni strah. No, unatoč tome nije gubio polet ni odlučnost da učini ono što je smatrao potrebnim.

Stigavši do saluna Reda Wootona, zastane na tren i duboko udahne noćni zrak. Zatim razmakne vrata i uđe.

Prostorija je bila gotovo puna. Oblaci duhanskoga dima obaviju Humpa. Sve je zaudaralo na jeftinu patoku. Za barom je stajala oveća skupina muškaraca. Wooton je s druge strane ulijevao piće u čaše.

— Viski je sve rjeđi — upravo reče neki čovjek. — Polovica tog pića zacijelo potječe iz bačve za kišnicu iza saluna.

— Pa zar je u posljednje vrijeme bilo kiše? — Wooton je mahao nekom prljavom krpom — Što mogu, nitko me ne opskrbljuje škotskim viskijem! Ne morate piti! Mogli biste se napiti i iz Buckeye Creeka kad ne biste cijeli dan gackali njime svojim znojavim nogama!

— Transport je na putu! — glasno će Hump kad je stao na kraju bara. Ljudi zašute i pogledaju ga. — Morao bi stići ovih dana... rekao sam: morao bi.

— Pa tko da ga spriječi? — zapita kopač koji se potužio na viski. Otpije gutljaj i odloži čašu na bar s izrazom gnušanja na licu.

— Ken Orvid i njegovi nitkovi — reče Hump.

— Poslušaj me, Bene — umiješa se Wooton. — Orvid i nije tako loš. Uvijek se pobrinuo da dobijemo što nam je bilo potrebno, štitio nas je od klateža i...

— Svi znamo da njuškaš na njega, Rede — prekine ga Hump pogledavši Wootona u lice. Ovaj pocrveni.— Zna li on zapravo — nastavi Hump da se u transportu što ga očekujemo nalazi i viski za tebe?

— Bavim se svojim poslovima... obavljam ih pošteno...

— Zadrži to za sebe, Rede. Znam da te je Orvid posjetio i pri tome te malo priklještio. Posjetio je i mene i Sinclaira. A sad me poslušajte: Sinclair i ja smo krenuli na put da bismo pronašli prijevoznika koji će uspostaviti stalnu liniju do Elodrada i svaki mjesec dovesti živežne namirnice, alat i sve što nam je potrebno. Orvid se buni protiv toga jer tada više neće moći nabijati cijene i neće nas moći ucjenjivati. Želi zadržati svoj položaj u Eldoradu da bi mogao diktirati svoje uvjete. Pitam se: dokle ćete to dopuštati!

— Pa ti si gradonačelnik, Humpe — reče neki čovjek za stolom. — Odabrali smo te da se pobrineš za to gnijezdo. Moramo dobiti sve što nam je potrebno.

— Nisam čarobnjak, Buddy — reče mu Hump. — Pogledajte: pronašli smo čovjeka koji će nas redovito opskrbljivati uz razumnu cijenu. A ako to Ken Orvid želi spriječiti, onda se to tiče svih nas a ne samo mene.

— Što želiš time reći!

— Želim vam reći da pokrenete stražnjice i pobrinete se da možete piti viski kad vas obuzme žeđ. Ne možete dopustiti da vam neki odmetnik propisuje koliko će viskija biti, koji ćete piti i koliko ćete za to platiti. Zar se možda slažete s takvim stanjem?

— Nipošto!

— Prokletstvo... pa onda učinite nešto protiv toga! — poviče Hump. — Orvid mi je rekao da će zaustaviti transport. Znate li što to znači? Nema viskija, nema povrća, voća, nema brašna, šećera, kave... ničega! A onda će Orvid jednoga dana stići s tovarom živežnih namirnica i svako zrno kave odmjeriti u zlatu. Vi ćete, naprotiv, i nadalje sjediti i razmišljati isključivo o tome kako ćete iz tla isprati još nešto zlatne prašine ili koje zrnce. Što vam to koristi ako cijene stalno rastu, ako vam netko oduzima sve što pronađete?!

— Posvuda je tako, Humpe.

— Ali ovdje je osobito loše, jer imamo samo jednu cestu. Zbog toga, ako to Orvid zaželi, ovo se gnijezdo pretvara u mišalovku. On će naprosto zavrnuti pipac, a mi ćemo skapati od gladi ispruženih ruku. Želim vam reći: Orvid je silno bijesan zbog toga što smo sami organizirali transport. Sad imamo priliku da se probijemo s našom voljom i da poslije toga živimo nešto lakše... ili će nas Orvid zauvijek bacati u glib!

Hump se odmakne od bara i stane nasred prostorije.

— Tražim desetak ljudi koji više neće podnositi sva ta zlostavljanja, koji će dohvatiti puš-

ke i sa mnom pojahati u susret transportu... Pokuša li Orvid zaustaviti transport, pokazat ćemo mu da ne znamo za šalu.

— Zacijelo te nije dovoljno premlatio, Humpe! — poviče neki čovjek. — Želim sačuvati cijelu kožu!

— Iz svega se može izvući poneka pouka — reče Hump. — Mene su batine poučile da više ne mogu podnositi sve. Na kraju čovjek samo više plaća... Ako imate trunku mozga u glavi, sad ćete raščistiti sitaciju.

— Pa neću se upuštati s ubojicama — reče jedan od ljudi za barom.

— Svi ćete jedanput doći na red — reče im Hump. — Sad odlazim po konja. Čekat ću vas ispred svoje kuće. Tko želi poći, neka ne oklijeva predugo. Budemo li složni, možda ćemo za dva-tri dana imati ovdje transport sa svim živežnim namirnicama što ih već tjednima nismo vidjeli.

Hump se okrene. Oštro pogleda Reda Wootona, a ovaj spusti glavu. Hump izađe. Pri tome je bolno osjećao svako mjesto u koje su ga pogodile Orvidove šake.

Ipak se u neku ruku osjećao dobro.

* * *

Kanjon se otvorio poput gigantskoga stjenovitog portala. Bokovi tog portala jasno su se ocrtavali u mliječnom mjesečevom svjetlu. Rijeka je u širokom luku izlaziła iz kanjona.

Stanford zaustavi kola i pode k rijeci. Ogleda se, vrati se poslije nekog vremena kolima i reče:

— Ovdje ćemo pričekati do jutra.

— Zašto? — zapita Carter.

— Izađemo li iz kanjona, pokosit će nas! Najmanje petsto metara nema nikakvih zaklona. Mjesečevo svjetlo će nas učiniti izvrsnim metama.

— Ali i danje svjetlo!

— Pri danjem svjetlu možemo uzvratiti paljbu. Osim toga brže ćemo savladati tu dionicu jer će mule biti svježije.

Stanford pode k Nancy. Djelovala je umorno Raspregne mule. Neprestano je pogledavao cestu što je iz kanjona vodila u brda. S obiju strana ceste teren se spuštao, pa je cesta bila opasna.

Tamo se ništa nije pomaklo, ali Stanford je bio siguran da su razbojnici blizu. Možda već vrebaju, čekaju da kola izađu iz klanca. No to im je zadovoljstvo Stanford uskratio. Ni poslije izlaska sunca neće biti mnogo većih izgleda da se probiju.

— Gotovo je ponoć — reče Nancy.

— Ty će preuzeti prvu stražu — reče Stanford. — Smijenit će ga Sid. Ja ću preuzeti jutarnju smjenu.

Zavuče se pod platneni krov kola kojima je upravljala Nancy, skine košulju i ispruži se na ležaju od pokrivača izmedu živežnih namirnica.

Unutra je bilo zagušljivo. Zapazi kako je Nancy sišla s boka, spustila platno i razodjenula se.

— Ne vjerujem da su to Deloriianovi ljudi — reče Stanford.

— Što misliš tko bi to mogao biti?

— Nemam pojma. Vjerujem da će nam to Hump i Sinclair moći objasniti. Čini mi se da su nam nešto prešutjeli. Osim loše ceste i zabačenosti Eldorada zacijelo su postojali i drugi razlozi zbog kojih nisu mogli pronaći prijevoznika.

— Misliš li da su znali da ćemo imati teškoća?

— Nisu znali za one koje dolaze od Deloriana — zamišljeno će Stanford. — Ali svakako su znali za momke koji se šuljaju brdima i koji su sredili Keevina.

Pod platnom je bilo sasvim mračno, pa je Stanford mogao naslutiti samo obrise djevojčina tijela. Nancy se sagne k njemu i Stanford je obujmi oko ramena. Na dodir njezinoga tijela gotovo sasvim zaboravi na bezizlaznost situacije: gola planina, cesta na kojoj se kola ne mogu okrenuti, zaklona gotovo nigdje... Osim toga, odasvud vrebaju neprijatelji. koje zapravo i ne poznaje, no koji se očito nalaze u boljem položaju.

Dok su se nalazili pod platnenim krovom malih kola, ovaj je svijet bio sasvim u redu. Ležaj od pokrivača bio je mekan, premda ponešto uzak. Stanford je djevojku milovao po ramenima, zatim mu ruke skliznu na bokove.

Zagrljaj im postane čvršći. Stanford na trenutak pomisli da bi napolju već moglo biti ljudi koji ga namjeravaju ubiti, no potisne tu misao. Smrt mu nikad nije bila strana. Susretao se s njome otkako se nalazio u toj divljoj zemlji. Za njega je bilo samo po sebi razumljivo da se čovjek mora boriti za svoj život i da u borbi može biti i poražen. Nema smisla mnogo razmišljati o tome...

Stanfordu je zapravo u tom trenutku bilo svejedno što se događa oko njega: bio je s Nancy i što god se dogodilo, to mu nitko neće moći oduzeti...

Sat nakon toga Stanford se probudi s Nancy u zagrljaju. Zapravo ga je ona probudila. Uspravila se i posegnula za svojim hlačama.

— Što je?

— Sid je zvao. — Nancy zagladi kosu. — Prerano je za smjenu.

Stanford posegne za pojasom s revolverom i otpuže naprijed. Zadigne platno i začuje Sida Cartera kako viče:

— Probudite se! Ta ustanite već jednom..!

Na izlazu iz kanjona žarila se neka vatrena lopta. Mule su divljale.

Ljudi potrče k životinjama. Stanford također potrči logorom. Pozove Darrowa, Cartera i Haiga. Sve je vonjalo na barut. Stanfordu je bilo jasno čim je ugledao plavkasti plamen: napadači su bacali bombe nači-

njene od baruta. Zacijelo su temeljito pripremili prepad. Vjerojatno su već danju ulili petrolej u pukotine u stijenama. Drugačije se to nije moglo objasniti: stijene su gorjele jarkim plamenom, koji se, probijao u klanac i približavao vozilima kao da je vođen čarobnom rukom.

— Odvucite kola s viskijem dublje u klanac! — zaurla Stanford. — Zar ne čujete?!

Doista ga nisu čuli. Panika što je obuzela mule sad je, po svemu sudeći, prešla i na ljude.

Napadači se nisu pokazali, ali su ipak otvorili paljbu iza plamenog zida, iz sigurnosti mraka. Pucnji su zapraskali iz dubine kanjona. Stanforda zaprepasti pretpostavka da se nalaze u kliještima.

Ty Haig odjedanput padne. Obori ga metak. Puzao je na sve četiri i urlao, jer ga je zahvatio plamen što mu se približio poput užarene zmije. Stanford mu priđe. Dohvati ga za ramena i povuče za sobom. Konjskim pokrivačem ugasi plamen što mu je zahvatio hlače.

Haig ustane. Teturao je krvareći iz rane na boku, no ipak se mogao kretati.

— Kola s viskijem! — vikne Stanford na njega.

— Pa tko će upregnuti mule? — uzvrati mu Haig istom mjerom.

U tom se trenutku oslobodi jedna zaprega. Darrow je pokuša zaustaviti, no životinje ga obore. Darrow naprosto nestane među sivkasto-smeđim životinjama. Srljale su izravno u vatru. Haig otetura k Darrowu.

Stanford ugleda Nancy kako je polugola iskočila iz kola. Istodobno zapazi kako se vatra približava kolima s viskijem.

Carter uspije šesteropreg mula upregnuti u kola sa živežnim namirnicama, premda su se životinje otimale i pokušavale pobjeći. Naposljetku otpusti kočnicu i kola se pokrenu. Stanford više nije brinuo za kola. Pograbi Nancy i povuče je za sobom. Djevojka je vikala.

Između vatri što su lizale pojure niz strminu k rijeci i bace se naglavce u vodu.

Plamen zahvati kola s viskijem. Platno krova je gorjelo. Uskoro odjekne zaglušni prasak, k nebu lizne plamen svjetliji od sunca. Potom se spusti kiša krhotina: sipina, daske, željezni dijelovi.

Stanford i Nancy su potrbuške ležali u plitkoj vodi. Nekoliko sekundi su promatrali cestu na shvaćajući ništa. Stanford napodljetku ispusti Nancy i izgaca iz vode. Dohvati revolver što ga je odbacio prije skoka u rijeku. Izlaz iz kanjona bio je osvijetljen snažnim svjetlom. Stanford zapazi da je Carter uspio provesti jedna kola sa živežnim namirnicama kroz plamen sve do neke uzvisine. Iz vatre se pojavi Haig. Mučio se s jednom zapregom mula. Ispod strmine su ležale tri uginule mule.

Trčeći k cesti, Stanford zapazi kako gore djevojčina kola. Nalazila su se odmah do onih s viskijem. Istodobno opazi nekoliko ljudi koji su se približavali pucajući, zatim ugleda neke prilike kako izlaze iz kanjona.

Stanford potrči k djevojčinim kolima. Vatra je gotovo usijala zrak, pa je Stanford nekoliko puta nehotice kriknuo. Ipak se nije vraćao. Stigavši do kola, nekoliko puta udari nogom kamenje i izbije ga ispod kotača.

Kola se odmah pokrenu, sve većom se brzinom vraćajući u klanac.

Goruća su kola upravo nevjerojatnom brzinom jurila uskom cestom. Momci što su se pojavili iz dubine kanjona nisu ih više mogli izbjeći. Jedan se pokuša spasiti skokom niz strminu, a druge zahvate jureća kola. Stanford zapazi kako su ih kola odbacila uvis. Zatim se okrene i počne pucati.

Šest ljudi pojuri na njega. Stanford je pucao i trčao im u susret. Pogodi jednoga napadača, i metak ga okrene oko osi. Stanford naposljetku stigne do Haiga, koji je unatoč otvorenoj rani, pokušavao spasiti druga kola za živežnim namirnicama. Tanad je pokraj njih udarala u daske vozila. Stanford pomogne Haigu da se popne na bok. Mule su divljale, otimale se, ali Haig je čvrsto pritegnuo uzde. Kola se naposljetku pokrenu, no ispred njih se pojave tri momka s puškama usmjerenima u Haiga.

Stanford zapuca. Bio je to posljednji metak u njegovom revolveru. Pogodi čovjeka koji zatetura u stranu i ispusti pušku da bi se zatim spustio na koljena. Prije nego što su momci zapucali, prasnu još dva pucnja. Tane odbaci jednoga čovjeka. Stanford se okrene i ugleda Nancy. Još onako polugola, stajala je ispod strmine s puškom o boku, okružena jezicima vatre.

Kola s Haigom na boku pokrenu se brže. Pregaze mrtve, izidu iz kanjona i krenu prema Carteru.

Prasnu još tri-četiri pucnja, zatim zavlada tišina.

— Uspjeli smo! — odjednom zaurla Carter. — Probili smo se!

Stanford potrči natrag u kanjon. Na mjestu gdje su se srušila goruća kola sve je bilo tiho. Barutni dim i jetki miris čađe ispunili su klanac. U nekoj usjeklini u stijeni Stanford pronađe svojega konja i četiri preživjele mule. Životinje su gotovo podivljale od silnoga straha. Stanford izvede pastuha, pritegne mu kolan i uzjaše. Pojaše k Nancy i podigne je k sebi u sedlo.

U sablasnom svjetlu mnogih malih vatri što su posvuda tinjale na kamenu Luke ugleda Darrowa: bio je mrtav. Mule su ga zgazile. No, Stanford sad nije imao dovoljno vremena da sjaše i uzme ga sa sobom.

Jurio je za kolima, uspinjući se na prijevoj, na slobodnu cestu, na kojoj će oni biti izvrstan cilj za svakoga strijelca iz zasjede.

I doista, pošto su dovoljno umakli od kanjona, ponovo zapraskaju puške. Ali paljba više nije bila tako jaka. Sagnuvši se duboko uz vrat životinje, jurili su dalje. Pošto je pucnjava naposljetku zatihnula, čuo se još samo topot kopita, kloparanje kola i škripanje kotača.

— Probili smo se! — opet zaurla Carter. Sad je svoje pobjedničko raspoloženje izražavao pravim krikovima.

— Još uvijek nismo na cilju — šapne Stanford. Jednom je rukom čvrsto držao Nancy.

* * *

Sad više nisu mogli ni naprijed ni natrag. Kako je Haig napomenuo, cesta je bila preuska da bi se kola mogla okrenuti. A ispred prve zaprege preko ceste se ispriječilo teško deblo...

— Darrow je nastradao — tiho reče Stanford.

Stanford je pridržavao Haiga dok mu je Nancy ovijala platneni povoj oko bokova. Zahvaljujući samo silnom naprezanju volje, Haig je još bio pri svijesti. Obrazi su mu upali, oči upale u duplje. Usne su mu bile gotovo bezbojne.

— Sad nas uistinu drže u šaci — reče Carter gladeći kundak svoje puške. — Ali neće nas jeftino kupiti, zar ne, Luke? Naše su glave skupe!

— Nastojat ćemo dobiti za njih što više, Side. — Stanford posegne za puškom, kimne Nancy da bi je ohrabrio i otpuže do velikog kolnoga kotača. Leža li su pod prednjim kolima. Sunce je izišlo i planinski zrak je počeo kuhati.

Stanford ugleda razbojnike. Nalazili su se zapadno od prijevoja i pješice se približavali ispresijecanim terenom da bi zauzeli bolji položaj za otvaranje paljbe.

Stanford podigne pušku, nacilja i opali. Opazi kako je tane udarilo pokraj nekog momka. On se odmah baci u zaklon, a zatim svi otvore paljbu. Planinom su opet odjekivali pucnjevi . Tanad je udarala posvuda. Mule su bile previše iscrpljene a da bi se uplašile. Gotovo su ravnodušno podnosile pucnjavu.

Stanford bi zapucao čim bi ugledao kojega razbojnika. Bili su tako blizu da im je gotovo mogao raspoznati lica. Sa strane su mu ležali Nancy i Carter i pucali. Međutim razbojnici su nezadrživo nadirali...

— Čuješ li topot? — odjednom ga zapita Nancy.

Stanford podigne glavu. U ušima mu je šumjelo od praskanja karabine. Odjednom i on razabere topot.

— Sad je svršeno! — Sid Carter spusti pušku. — Stiže im pojačanje.

— Koliko municije još imaš? — zapita ga Stanford.

— Dovoljno da se ustrijelim — odgovori Carter. — Mene neće srediti kao Keevina...

Razbojnici napadnu. Naglo iskoče iza svojih zaklona i na-

srnu na cestu. Stanford i Nancy odmah zapucaju, Carter malo zakasni. Istodobno se na njih sruči olovna tuča.

Odjedanput se pojave jahači, s druge strane zapreke na cesti. Jahali su uznojene i izmučene konje. Razbojnici se odmah okrenu i pobjegnu. Ali jahači pojure za njima, dokle god im je to teren dopuštao. Zatim sjašu i nastave ih progonitr pješice. Tri-četiri momka padnu.

Stanford odbaci pušku i ispuže ispod kola.

— Tamo je Hump! — poviče.

Nancy i Carter također izidu iz zaklona.

Ben Hump zastane pokraj prevaljenoga debla. Djelovao je umorno i iscrpljeno.

— Ipak smo uspjeli! — reče Hump pruživši ruku Stanfordu i nasmiješivši se Nancy. — Mislim da se poznajemo, zar ne?

— Prokleti ste lažljivac! — reče mu Stanford. Silan gnjev provali iz njega. — Poginuo je moj čovjek!

— Zao mi je . — Hump spusti glavu na prsa. — Morao sam vam reći da postoji razbojnička družina koja kontrolira cestu do Eldorada. — Opet pogleda Stanforda. — Evo vidite, došao sam ovamo jer nisam htio da se dogodi neko zlo. Međutim, kako vidim, potpuno ste uspjeli!

— Gotovo smo uspjeli — ispravi ga Stanford. — U ponoć smo izašli iz kanjona. No, umalo što nas nisu sredili ovdje.

— Tu ste, i to je najvažnije — reče Hump. — Neće biti jednostavno uvjeriti kopače da moraju nešto uraditi za svoju slobodu. Uvjeravam vas da će vas u Eldoradu dočekati kao kraljeve.

— Zaista kao kraljeve! — suho će Stanford.

Stanford i Nancy se okrenu i ugledaju Cartera kako izvlači Haiga ispod kola i pomaže mu da stane na noge.

— Preživjet ćeš, čovječe — reče Carter. — Sad je sve u redu!

Jedan od Humpovih pratilaca popne se na cestu i poviče:

— Humpe, Orvid je mrtav. Sad ćeš vjerojatno održati riječ i organizirati redovitu opskrbu!

— Taj će se čovjek pobrinuti za to — reče Ben Hump pokazavši Lukea Stanforda.

VIII

Kola se zaustave na Plazi Silver Mountainsa. Nancy uhvati Lukea Stanforda za ruku, ali se on blago oslobodi i siđe s boka. Zaputi se u dvokatnu zgradu Delorianove rudarske tvrtke. U hodu podigne pušku i ispali hitac koji raspara tišinu podnevnoga odmora.

Tane razbije prozor u prizemlju. Stanford ubaci novi metak u cijev i ispali još jedan hitac. Tane razbije bravu na ulaznim vratima. Krilo vrata se iskrene prema unutra.

— Iziđi, Deloriane! — poviče Stanford.

Iznad i ispod Plaze pojave se ljudi i žene i stanu plaho pogle-

davati zgradu tvrtke... Između njih se probije neka pojava širokih ramena, odjevena u crno.

Lee Delorian se pojavi na vratima. Bio je blijed, u svom je besprijekornom haljetku djelovao neprikosnoveno, upravo kao da nikome ne može pasti na um da mu učini bilo što nažao.

— Što to znači? — poviče Delorian. — Zar ste poludjeli, Stanforde?

— Prepoznajete li oboja kola? — Stanford pokaže dvoja velika kola »McCormick«, na stranicama kojih je stajala oznaka: »Delorian Mining«.

— Kola su moja — reče Delorian problijedivši nešto više. Ipak, nije nimalo popustio u svom samosvjesnom držanju.

— Što se ovdje događa? — odjekne šerifov glas. Stigao je na Plazu i očito se namjeravao približiti Stanfordu.

— Ne mičite se s mjesta, šerife! — poviče Nancy usmjerivši pušku u čuvara zakona.

— To će vas stajati glave! — vikne šerif ne pomakavši se s mjesta.

— Poznajete kola, a zacijelo poznajete i ljude koji leže u njima — reče Stanford. — Među njima je i Keevin!

— Dobro ga poslušajte, šerife — reče Delorian. — Mislim da ćete gospodina Stanforda morati lišiti slobode zbog ubojstva.

— Naravno, ja...

— Zavežite gubicu, zvijezdonošče! —presiječe ga Stanford.— Samo slušajte: nisam ubio Keevina! Keevin je presjekao put nekome tko je bio jači i mudriji od njega. Ali Keevin je morao ubiti mene, vi ste mu to naredili, Deloriane!

— Mašta vam je doista bujna! — Delorian se podrugljivo nasmije.

Stanford se okrene i puškom pokaže vozača na kolima »McCormick«. Pomalo oklijevajući vozač se uspravi i reče ne pogledavši Deloriana:

— Naložili ste nam da se odvezemo u Buckeye Mountains. Tamo su nas morali dočekati Keevin i još neki naši ljudi. Morali smo preuzeti tovare kola i odvesti ih u Eldorado.

— Kakve tovare? — zapita Stanford. — Glasnije, čovječe!

— Tovare s vaših kola, gospodine Stanford. Keevin je imao zadatak da vam ih otme.

— Smiješno! — poviče Delorian.

— Koga ćete sad lišiti slobode, šerife? — Stanford i ne pogleda čuvara zakona. Netremice je promatrao Deloriana.

— Nedokazane tvrdnje...

— Poslušajte me, čovječe! — prekine ga Stanford. — Iz Eldorada sam doveo ljude koji mogu sve posvjedočiti. I to pred tužiteljem. Obavijestio sam okružnoga tužioca. Sutra će stići u Silver Mountains. Sad imate izgleda da spasite svoju zvijezdu. Pustite li Deloriana, izgubit ćete je!

Sidu Carteru kriknuo je u znak upozorenja: u Delorianovoj se desnoj ruci odjednom našao pištolj kratke cijevi, usmjeren u Stanforda. Luke Stanford odbaci pušku i trgne revolver iz korica.

Na grlu Delorianova oružja pojavi se plamičak i Stanford osjeti kako mu je tane prozviždalo pokraj glave. Istodobno zapazi kako Delorian pada pogođen njegovim metkom, zgurivši se ispred svoje zgrade.

Stanford se okrene šerifu i reče:

— Moji će svjedoci poslije doći u vaš ured da daju izjave. Slažete li se, šerife?

— Slažem se. — Šerif plaho pogleda prema Delorianu, pride mu oklijevajući i reče:

— Privremeno vas lišavam slobode, gospodine.

— Posranče! — promrsi Delorian kroz zube, zatim izgubi svijest.

* * *

— Proširit ćemo kolibu — reče Stanford. Zadovoljno je ležao na postelji i promatrao Nancy kako se odijeva. — Za jednu sobu... možda i za dvije.

— Poslušaj me Luke Stanford — reče mu Nancy. — Tu ćeš straćaru srušiti i podići pravu kuću! Sa sobom za dnevni boravak, u kojoj će se nalaziti kamin, s kuhinjom i sobom za djecu... Nisi ti više sitni prijevoznik! Sad si poduzetnik koji zarađuje dovoljno novca da bi pristojno živio... dakako, zajedno sa svojom ženom!

— Nije to u redu, Nancy... — branio se Stanford. — Ta navikao sam na tu kolibu.

— Odviknut ćeš se, i to je sve! Ja se nikako neću navikavati na nju!

— Dok je Delorian huškao svoje vukove na mene, ta je koliba bila upravo...

— Delorian ti više nikoga neće poslati. A kad izađe iz zatvora, morat će se pobrinuti za vlastiti posao.

— Ponekad mi se čini da ona stara vremena, dok sam spavao s dvocijevkom pokraj sebe, doista nisu bila tako loša... — tugaljivo će Stanford. — Barem nikad nije bilo dosadno!

— Želiš li reći da ti je sa mnom dosadnije nego s Delorianom?

— Delorian nije nikad od mene zahtijevao da podignem kuću.

— Samo nastavi tako, pa ćeš ubrzo opet s dvocijevkom u postelju.

— Ne znam što je opasnije — reče Stanford.

Nancy pocrveni i udari ga šakom u prsa. Stanford je munjevito uhvati za ruku i povuče je na postelju.

Odjednom začuje staroga Deana kako ga izvana doziva. Stanford mu nije mogao odgovoriti: ljubio je Nancy. Pomisli na cestu Eldorado, na grobove, na kanjon, na proboj u ponoć...

pomisli kako ga čudnovata sjećanja prožimaju pri poljupcu. No, uoči one teške bitke u brdima, on i Nancy su bili zajedno, a to je također bilo neobično, premda im se to tada učinilo sasvim prirodnim.

Stajališta se mijenjaju u promijenjenim okolnostima. Uskoro mu više neće biti neobično što živi s Nancy u velikoj kući, dobiva velike narudžbe i ne mora se boriti protiv Leeja Deloriana...

Sve se mijenja. Neprestano. I to je sasvim dobro, ustanovi Luke Stanford.

Pusti Nancy, a ona mu se nasmiješi. Stari ga je Dean još dozivao izvana. Ubrzo će opet sjediti na boku teretnih kola, no znao je da će i Nancy sjediti pokraj njega.

— Čini mi se da mi nosiš sreću! — reče Staenford.

— Napokon si to shvatio! — sa smiješkom će Nancy.

KRAJ

AKO JE VAŠ ZNAK

DOZNAJTE VIŠE O SEBI

Na svim kioscima!

U PRIPREMI

Franck Callahan:
SVE ZA JENNIFER

LASO

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 3276.- d, a za 6 mjeseci 1638.- d. U cijenu je uračunat popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa SOUR »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101 – 833 – 1216 »za Laso«

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00 HH 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00 SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 71,00, SFRS 36,00, HH 37,00 US$ 15,00.

Uplata na devizni račun 30101 – 37 – 25730 – 3252051 kod Zagrebačke banke Zagreb (za »LASO«)

Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6

Zadnja kolor stranica 40.000 d, c/b stranica 30.000 d

Oslobođeno plaćanje poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 – 1973. od 26.XI 1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

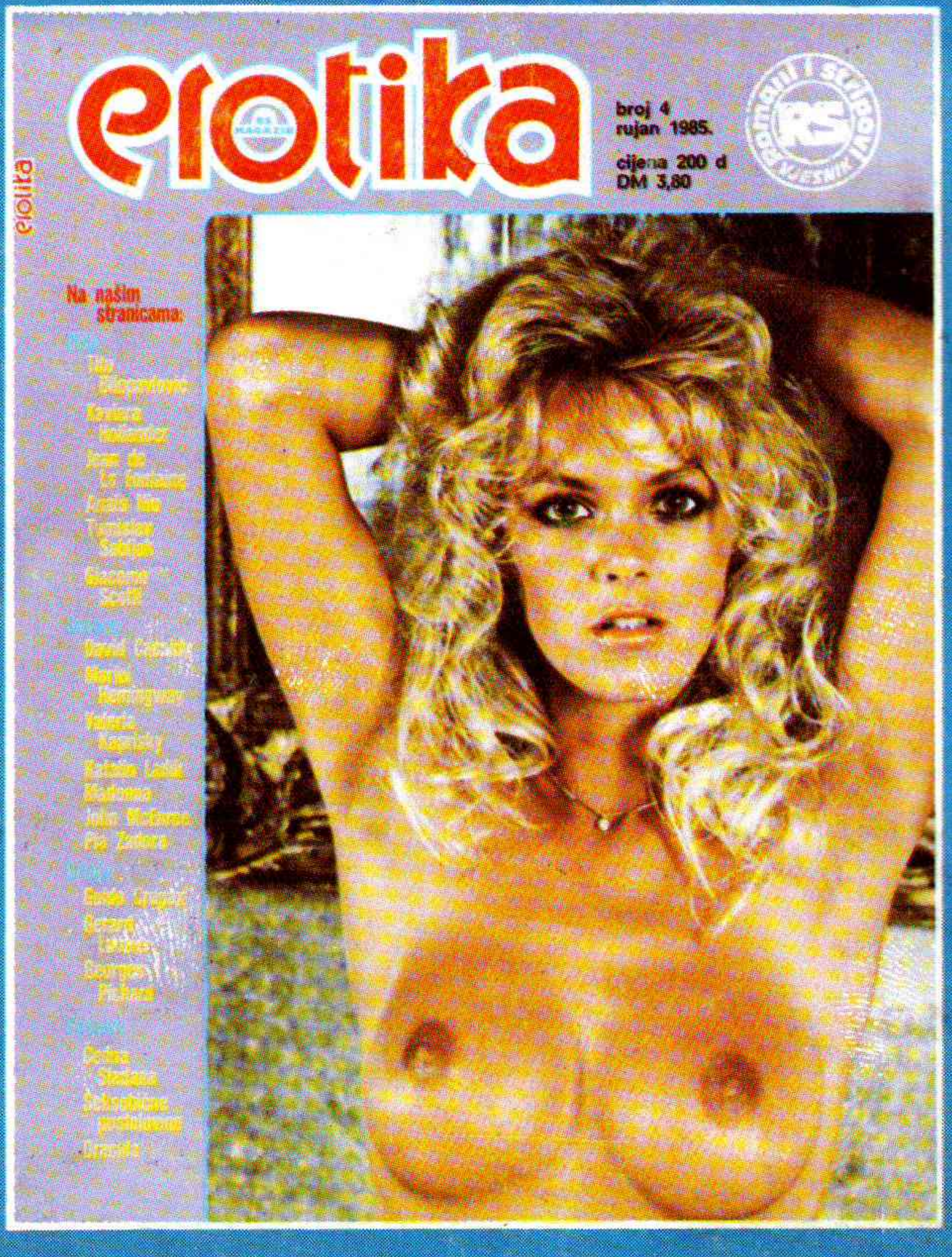

NE PROPUSTITE NOVI BROJ »EROTIKE« STOTINU NASLOVA NA 144 STRANICE

- Jugoslaveni su ljepši dio čovječanstva — kaže Katalin Ladik
- Obješeno muško piškalo — članak o impotenciji
- Sad ću da te karam...« — erotika na YU-filmu
- Bal pod maskama — susret homoseksualaca
- Žene koje vole žene — reportaža o lezbijskoj ljubavi
- Erotski »Drakula« — strip glasovitog Guide Crepaxa
- Priče Charlesa Bukowskog, Xaviere Hollander, Tomislava Sabljaka, Tita Bilopavlovića, drugih autora

I JOŠ MNOGO UZBUDLJIVIH NASLOVA